

W

25 jaar

ORDANZO

Reizen Spanje & Portugal

Win een
reis t.w.v.
€ 2500!

**Wandelen in Cádiz
Ruta de la Plata
Porto e Norte
Extremadura
Galicië
en nog veel meer...**

NAVARRA: WAAR DE NATUUR INSPIREERT

Ontdek in Noord-Spanje unieke landschappen, zoals de Bardenas Reales: de Europese woestijn die het dichtst bij Nederland ligt. Een verborgen parel, ver weg van de massa.

Meer informatie vindt u op: www.visitnavarra.es/en

Inhoud

- **Rubieken**
Droomplekken van reizigers 17, 25, 31, 41, 55, 63, 67
Recepten 26
Win een reis! 42
'Me gusta' – Anne's tips 64

Colofon

Het Ardanza 25 jaar magazine is een uitgave van Ardanza Media
©2025 www.ardanza.nl

Hoofdredactie: Anne Middelkamp
Vormgeving & layout: Telvorm
Illustraties: Rob van den Berg
Aan deze uitgave werkten mee: Frédérique van Ditzhuijzen, Marion Hoogwegt, Herman Rienstra, Arco Schuurman, Nikki Schuurman en Ellen van der Woude
Druk: Topkantoor Repro Creatief BV Bussum

Alle rechten voorbehouden. Zonder voorafgaande uitdrukkelijke toestemming mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze.

Het Ardanza 25 jaar magazine is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid gemaakt. Voor de schade als gevolg van eventuele onjuistheden is Ardanza Media niet aansprakelijk.

Uitgegeven in eigen beheer.

Alles klopt

Ongeveer 25 jaar geleden bedacht Arco, mijn 'verkering', dat hij rondreizen in Spanje wilde organiseren. Hij werkte toen al een paar jaar als reisbegeleider voor een grote reisorganisatie. Maar hij wilde zijn eigen reizen aanbieden. Andere reizen. Duurzamer en kleinschaliger. Persoonlijker en verder weg van de snelweg. Reizen waaraan alles klopt. Met alleen maar tevreden reizigers.

'Nâh' dacht ik toen. 'Toerisme, daar is toch geen droog brood mee te verdienen'. Ik had toen fijne klussen als freelance projectmanager, werkte hard en verdiende bakken met geld. We reisden veel naar verre landen, hadden nog geen kinderen, woonden op een lekker stekkie in Utrecht.

Maar Arco was vastbesloten. En hij nam mij 6 weken mee op ontdekkingsstocht door Spanje. Verrassend Spanje. Prachtig Spanje. Wild en fascinerend Spanje. Ik was verkocht. Dus in het jaar dat ik zwanger was van ons eerste kind maakten we een ondernemingsplan en een website en boekten we een stand op de vakantiebeurs. Zo zijn we begonnen met Ardanza Reizen.

En nu is het 25 jaar later en hebben we een ruim aanbod aan kleinschalige maatwerk rondreizen door Spanje en Portugal. We hebben duizenden reizigers naar bijzondere plekken gebracht. Allemaal tevreden

reizigers. Die vaak een tweede of een derde reis boeken. Sommigen tot wel tien keer toe! Je kunt hun reisverhalen lezen op onze website.

We wonen inmiddels zelf al bijna 18 jaar in Spanje. Sinds vorig jaar huren we een fijn huis aan het mooiste baaitje van de Costa de la Luz in het zuiden van Andalusië. Ik hoor de branding van de Atlantische oceaan vanaf mijn werkplek en voel me gezegend.

En het wordt alleen maar leuker! We hebben een fijn team met Ellen in Nederland en Frédérique hier in Cádiz. En nu de kinderen de deur uit zijn gaan Arco en ik zelf ook weer vaker op pad. Meestal om weer en ander stukje van het Iberisch Schiereiland te ontdekken. Want er is hier zo verschrikkelijk veel moois!

25 jaar Ardanza Reizen, dat vinden we best een feestje waard. Dat gaan we vieren! In dit magazine delen we onze favoriete bestemmingen, geheimtips, de droomplekken van onze reizigers en maak je kans op het winnen van een prachtige reis.

Veel leesplezier en reisinspiratie,
Graag tot ziens in het zuiden!

Anne Middelkamp

Arco nam mij 6 weken mee op ontdekkingsstocht door Spanje. Verrassend Spanje. Prachtig Spanje. Wild en fascinerend Spanje. Ik was verkocht!

Roadtrip Porto e Norte

Imponerend en verrassend

Arco en ik organiseren nu al 25 jaar kleinschalige, individuele rondreizen door Spanje en Portugal. En we wonen sinds 2007 op het Iberisch Schiereiland, waar we nog elke keer nieuwe, onbekende parels ontdekken.

Speciaal voor dit magazine ter ere van ons jubileumjaar 2025, gingen we op pad door het noorden van **Portugal**. We trokken naar het ruige hoogland met prachtige namen zoals Trás-os-Montes, Minho, Montesinho en Peneda-Gerês. Reïden door landschappen met een lappendeken van geurige dennenbossen en kastanjewouden, kloven, wildstromende beken en granieten bergtoppen. We logeerden in gastvrije, kleinschalige onderkomens in middeleeuwse dorpjes.

Via de Ruta de la Plata naar de Gouden Rivier

Vanuit het zuiden van Spanje reizen we langs de Ruta de la Plata naar het noorden. Over de snelweg. Voorbij Sevilla, Mérida, Cáceres. Net voorbij Plasencia nemen we de afslag naar links en gas terug en tuffen door een vriendelijk glooiend landschap naar de grens met Portugal. Door wijngaarden en met stenen muurtjes omheinde akkers. We hebben thuis natuurlijk eerst uitgebreid de landkaart bestudeerd. Terwijl we in de tintelfrisse ochtend

over de smalle landweggetjes rijden weet ik dat er ergens vóór ons die beroemde rivier ligt, en groene bergen met watervallen. Straks. Later. Nu nog is het landschap om ons heen weids en leeg. Met amandelboomgaarden in het zachte licht van de najaarszon. In het voorjaar moet het een spectaculair gezicht zijn, de roze amandelbloesem. Nog geen half uur verder rijden is het uitzicht om ons heen totaal veranderd. Het wordt hoger, ruiger, en dan, in een bocht van de weg doemt ze daar ineens

op, diep beneden ons in het dal. De Douro. De gouden rivier. Wow. Fotostop Arco!

De Douro vallei, het meest authentieke Portugal

Ook al ben je nog nooit in Portugal geweest, iedereen kent dit uitzicht van de plaatjes. De **Douro vallei**. Kilometer na kilometer, wijngaard na wijngaard is dit een van de meest authentieke Portugese landschappen. De Douro is meer dan achthonderd kilometer lang en ontspringt in het hart van Spanje,

in Soria. In Spanje heet ze de Duero. Het gebied langs de rivier aan weerszijden van de grens is een beschermd natuurgebied: **Parque Natural do Douro Internacional**.

Langs de Douro loopt een treinspoor en vanuit Porto kun je 5 keer per dag langs de rivier met de trein omhoog naar **Pocinho**, het 21ste en allerlaatste stationnetje vóór de Spaanse grens. De rit duurt ongeveer 2,5 uur. Vroeger kon je hier nóg verder, de grens over, maar daar hebben de Spanjaarden een

stokje voor gestoken. Best jammer, maar niet getreurd. Het gedeelte tussen Regua en Pocinho is een van de allermooiste treinsporen van heel Europa. Vanuit Pocinho, waar de ene na de andere kar met glanzende blauwe oogst langsrijdt, begint onze ontdekkingsstocht.

Herinneringen uit de prehistorie

De afgelopen eeuw heeft men in de Douro rivier dammen gebouwd om elektriciteit op te wekken en dat was men in de jaren '90 ook van

In het voorjaar moet de roze amandelbloesem een spectaculair gezicht zijn

plan in een van haar zijrivieren, de Côa rivier. Maar terwijl men het gebied aan het inspecteren was zijn er rotsgravures gevonden die zó oud en zó bijzonder waren dat het project gestopt is. Dat ging natuurlijk niet zonder slag of stoot. Want de dam bracht werk en inkomen voor het dorp en wie zat er nou te wachten op wat oude tekeningen van herten en paarden, dat bracht toch geen brood op de plank. De controverse was groot maar gelukkig heeft men de bouw van de dam kunnen tegenhouden. Deze zou namelijk betekenen dat de grootste openluchtcollectie van rotskunst uit het Paleolithicum, die vandaag de dag bekend is, voor altijd onder water zou zijn verdwenen.

We zijn meegenomen naar deze stille rotsen langs het water en hebben de originele tekeningen kunnen bekijken. Hier, in deze vruchtbare vallei hebben 30.000 jaar geleden mensen ontelbare tekeningen op honderden rotsen gegraveerd. Welk verhaal wilde men vertellen? Hun gebied afschermen? Waarschuwen voor gevaar? Een

ondiepe doorgang in de rivier aanduiden? Niemand weet het.

De rotskunst van de Côa-vallei is in 1998 door Unesco uitgeroepen tot werelderfgoed. In 2010 is het Côa museum geopend. Een strak gebouw van grijs graniet wat wonderwel verzinkt in het omringende landschap. Binnen in de enorme zalen zijn er replica's van de gravures en krijg je uitleg over de tekeningen, naast tijdelijke exposities van hedendaagse kunstenaars. Een geweldig museum. Vanuit hier worden er

excursies georganiseerd naar de diverse locaties waar de gravures zijn gevonden. Arco en ik gaan in de avond op pad met een gids, want bij het licht van lantaarns zijn de afbeeldingen erg goed te zien. Bij deze excursie op een zwoele avond worden we eerst verwend met een prachtige zonsondergang, vogelzang en een picknick. Terwijl wij smullen van kaas en lokale wijnen scharrelt er een paar meter onder ons op haar gemak een nieuwsgierige vos rond. De gravures van de Penascosa vallei die we bij het licht van een lantaarn

Het open landschap is een ideaal leefgebied voor herten

bekijken zijn zeer indrukwekkend. Een onvergetelijke ervaring. *Meer informatie: arte-coa.pt*

Wonderschoon groen natuurpark

Van het **natuurpark Montesinho** wist ik bijna niks. Alleen dat het in het meest noordelijke stuk van de regio Trás-os-Montes lag, in het noorden en oosten grenzend aan Spanje. Heel afgelegen, heel geïsoleerd. In mijn verbeelding was het er rauw, leeg en droog. Maar niets is minder waar! Wat een ontdekking. Montesinho is een wonderschoon, groen natuurpark met een enorme diversiteit in landschappen. Het natuurpark is 75.000 ha groot. De hoogste toppen zijn bijna 1.500 meter, er stromen talloze rivieren en beekjes langs elzen, olmen, essen, wilgen en populieren. In het kristalheldere water leven otters, zoetwatermosselen en de zeldzame Pyrenese desman, een molachtig zoogdier.

We rijden langs 'lameiros', sappige weidegronden, omzoomd door loofbossen en steeneik. Hier

grazen 'Churra Galega Bragançana' schapen, het lokale schapenras. De schapen zijn beeldig, met lange witte haren en zwartomlijnde ogen. Je kunt hier prachtige wandelingen maken over de elf gemarkeerde wandelpaden en ook pelgrims tegenkomen onderweg naar Santiago want 'El Camino Português de la Vía de la Plata' loopt door deze regio. In het hart van de Montesinho dwalen we door prachtige kastanjewouden en ik knuffel met knoestige reuzen van meer dan 600 jaar. Deze wouden leveren een schat aan kastanjes op. Er zijn boeren die per jaar meer dan 60.000 euro verdienen aan de verkoop van kastanjes.

De lege 'matorral' in het noorden, aan de grens met Spanje, met haar open landschap en lage begroeiing is een ideaal leefgebied voor herten, waarvan we de bronstige lokroep in de avondschemering akelig dichtbij horen. Een indrukwekkend oergeluid. Dit is ook een van de weinige plekken in Portugal met een stabiele populatie Iberische wolven.

Verdwaalde bruine beren

Heel af en toe komt er in het park een verdwaalde beer uit Spanje voorbij. Zoals die keer toen Luis een totale ravage ontdekte op zijn land met 800 bijenkorven. In plaats van iedereen op te trommelen om de snoodaard die 50 kilo honing had opgegeten, te verjagen, belde Luis de krant. 'Mijn honing is zó lekker dat er een beer er de grens voor oversteekt!' De honingbeer is nu zijn mascotte en er staat een levensgrote afbeelding aan het begin van het dorp, Vilarinho.

Als een van oudsher geïsoleerde regio heeft het noordoosten van de Trás-os-Montes tot op de dag van vandaag oude culturele tradities behouden. Zoals de 'Winterfeesten' (Festas dos Rapazes) van heidense oorsprong die worden gevierd in verschillende dorpen aan beide zijden van de grens.

Grensdorp met een verhaal

Er is echter één dorpje waar ik over gelezen heb en waar ik beslist naar toe wil. **Rio de Onor**. Dit bijzondere dorpje ligt aan de grens met Spanje aan de rivier de Onor en hier leeft

In dit gebied leeft de mens al duizenden jaren in harmonie met de natuur

men al eeuwenlang vreedzaam samen met het Spaanse dorp aan de overkant van het water: **Rihonor de Castilla**. Er is een brug over de rivier en hier steken de dorpelingen van beide nationaliteiten dagelijks over, om aan de overkant een stuk land te bewerken, een kopje suiker te lenen of naar het dorpschooltje te gaan.

Rio de Onor ligt op ongeveer 20 kilometer van de hoofdstad van deze regio, Bragança en tot de jaren '60 was de weg niet geasfalteerd. Vanwege haar geïsoleerde ligging had men hier een eigen bestuur, eigen wetten en een eigen taal, het Rihonorés. Na een half uur rijden door een leeg landschap komen we tegen de avondschemering aan. Het dorpje ligt er verlaten bij. Hier en daar zijn de oude huizen met de leistenen daken opgeknapt en hangen grote manden met

kleurrijke bloemen aan de gevel, maar er zijn ook vervallen en jammerlijk scheefgezakte bouwsels. Op de begane grond liggen de stallen en erboven het woonhuis. Zo profiteerde je optimaal van de warmte die de dieren afgaven. We kuieren door de smalle, geplaveide straatjes en komen niemand tegen. Vlakbij klinkt een uil. Uit Spanje wordt de roep beantwoord. In Rio de Onor en Rihonor de Castilla deelt men gebroederlijk de aanwezige faciliteiten: de watermolen, de broodovens en zelfs de stier. Die de koeien van beide nationaliteiten bezwangert. Zelfs de achternaam wordt gedeeld. Bijna iedereen heet Prieto.

Het enige Nationale Park van Portugal

Wij vervolgen onze weg naar een ander hoogtepunt van onze reis. Letterlijk. Met haar grijze

kalkstenen toppen zijn de bergen van de **Peneda-Gerês** het hoogste van het noorden van Portugal. Dit is weer een heel ander gebied, en alweer van een ongelofelijke schoonheid.

Peneda-Gerês is het enige Nationale Park van Portugal. Het heeft een totale oppervlakte van 700 vierkante kilometer en heeft de vorm van een hoefijzer. De linkerkant heet Serra da Peneda, naar de hoogste top hier: 1.374 meter, en de rechterkant de Serra do Gerês, 1.546 meter. In het midden van dat hoefijzer ligt de Xurés, het Spaanse gedeelte van het park. Samen is dit het grensoverschrijdende biosfeerreservaat van Gerês-Xurés. In het park vind je een enorme diversiteit aan flora en fauna, meer dan 800 planten, 200 soorten gewervelde dieren en

170 vogelsoorten. Sinds 2009 is het een Biosfeerreservaat van UNESCO.

Zomer- en winterdorpen

In dit gebied leeft de mens al duizenden jaren in harmonie met de natuur. Vroeger woonden de boerenfamilies in de zomer in de hoger gelegen dorpjes; de 'brandas'. In de winter werd het hoog in de bergen veel te koud en was er weinig eten voor het vee en verhuisde men naar de winterdorpen in de beschutte dalen, de 'inverneiras'. Er zijn in het landschap meer sporen van de eeuwenoude bewoning. Terwijl we onderweg zijn naar een van de piepkleine bergdorpjes zien we een grote cirkel van steen op de berghelling. Dit lage muurtje is gebouwd om de bijenkorven tegen beren te beschermen. Het muurtje is niet hoog, maar beren zijn niet zulke behendige dieren, het lukt ze nooit om daar overheen te klimmen! Een heel andere val is de 'fojo do lobo' - een 'wolvenval'. Een enorm lange V-vormige muur

van een paar honderd meter lang op de helling, waar de wolf in gelokt werd met een geit als aas en opgejaagd werd tot hij beneden in de val of de rivier terecht kwam. Bij de constructie ervan in de 18e eeuw was het hele dorp betrokken, want tonnen stenen werden vervoerd in ossenkarren met maar één doel: De wolf doden die de kuddes aanviel. Tegenwoordig is de wolf beschermd en leven er ongeveer 250 tot 300 wolven in Portugal, de meeste hier in het noorden.

Watervallen en de 'Slowfashion' van Paula

In het kleine dorpje **Cabril** maken we kennis met de energieke Paula, die haar drukke leven in de grote stad Porto vaarwel zegde om hier, in het hart van het natuurpark de oude en tijdrovende kunst van vlas verbouwen en linnen maken in ere te herstellen. Zij heeft de bejaarde vrouwen in de vallei bezocht om van hen te leren en de weefgetouwen die nog niet

Sporen van vroeger

Vanuit **Campo de Gerês**, met haar prachtige oude dorpskern, lopen we een stukje door de **Mata de Albergaria**, een van de belangrijkste bossen van het Nationale Park. Het bos wordt doorkruist door de Romeinse weg – de Geira - die twee van de belangrijkste steden van het Iberisch schiereiland met elkaar verbond: “Bracara Augusta” (Braga) en “Astúrica Augusta” (Astorga). Opvallend zijn de reusachtige granieten mijlpalen langs het pad, totaal 116 stuks. Het pad loopt langs de Rio Homem en het stuwmeer van **Vilarinho das Furnas**.

Hier ligt een heel dorp onder water. In de jaren '60 besloot de regering hier een dam te bouwen om elektriciteit op te wekken. De hechte gemeenschap van 300 bewoners van het oude dorpje werden zonder pardon en met nauwelijks compensatie uit hun huizen verdreven. In die tijd was er niet eens een weg die goed of breed genoeg was om de inboedel uit het dal te verhuizen. De dorpelingen hebben die zelf moeten aanleggen en hebben tot op de laatste dakpan hun huizen gestript en alles meegenomen. Bij laag water kun je de restanten van het dorpje zien. Wanneer we de bergen uitrijden struikt er vóór ons op het pad een

In het Nationale Park Peneda-Gerês zijn veel prachtige watervallen

tot haardhout waren gehakt, te redden. Paula laat ons het proces zien. Kleding maken was echt monnikenwerk. Je kunt je niet voorstellen dat men hier, nog geen 50 jaar geleden, maanden lang bezig was om vlas te verbouwen, te weken, te pletten en te spinnen om zó, draad voor draad een koel hemd te maken voor de warme zomermaanden. Ik kijk nu echt anders naar mijn eigen bloesjes...

Na een kruidenthee en een felle regenbui worden we uitgezwaaid door Paula en haar goedmoedige honden en gaan we op zoek naar een van de vele watervallen in de omgeving. Zoals de **Cascata do Arado**. Je komt bij deze prachtige waterval via een brug over de Rio Arado, net ten noorden van het dorp Ermida. Je kunt ook vanaf de brug stroomopwaarts klauteren langs een reeks natuurlijke poelen naar de voet van de waterval. Ook **Cascata de Pincães** is met een korte wandeling makkelijk te bereiken.

kudde wilde paarden. Dit zijn de Garrano paarden. Dit taaie paardenras met hun diepglanzende, kastanjebruine vacht kwam hier 20.000 jaar geleden al voor. Ze zijn beschermd en er leven hier ongeveer 300 exemplaren in het wild.

Grimmige granieten bewakers

Aan de voet van de **Serra de Soajo** ligt het gelijknamige dorpje waar op een grote rots een verzameling enorme granieten gevaarten staan; ‘Espigueiros’. Deze stenen graanschuren op pilaren moeten het gewas beschermen tegen de muizen. Het is een verbazingwekkende aanblik, deze vele grijze granieten bewakers in deze lieflijke, groene omgeving. Ik verbaas me over de smalle, bijna frêle verticale gleuven in het harde

graniet van de grote bouwsels. Hoe heeft men dit eeuwen geleden voor elkaar gekregen? Na deze kennismaking gaan we in het dorpje op zoek naar de bakker die de traditionele ‘Pão-de-Ló’ bakt, een verrukkelijke, luchtige cake waarvan we smullen, vergezeld door een glaasje port. Want dat hoort zo.

Kers op de taart: Ponte de Lima

Wij zijn aan het einde van onze ontdekkingsstocht door Porto e Norte. Maar er wacht nog een prachtige afsluiter: **Ponte de Lima**. Een van de oudste en mooiste stadjes van Portugal. Dit marktstadje is gebouwd langs de kalme oevers van de rivier de Lima en is vernoemd naar de elegante middeleeuwse brug. Vijf van de dertien stenen bogen van de brug

dateren uit de Romeinse tijd. Het kleine historische centrum met kronkelende steegjes heeft cafés en fraaie herenhuizen, en langs de rivier liggen aan beide oevers fiets- en wandelpaden.

In Ponte de Lima nemen wij afscheid van Isabel, onze fantastische gids van Explore Iberia en vervolgen wij onze weg naar het noorden. Bij Valença steken we de Minho rivier over naar Spanje. Rechts van ons zien we daar de stoere Kathedraal van Tui hoog boven het landschap uitsteken. Daar gaan we ook naartoe, later.

Met dank aan Susana Cardoso, Portugees Verkeersbureau, Turismo Porto e Norte, Isabel Sousa – Explore Iberia

Lezersaanbieding Ardanza brengt je naar Porto e Norte!

Boek nu onze nieuwe Fly&Drive rondreis door Porto e Norte!

Naast natuurschatten ontdek je uiteraard ook de beroemde steden Porto, Braga, Guimarães en Amarante. De Douro Vallei en de portwijnen in de befaamde bodegas van

Vilanova da Gaia. Je verblijft op gastvrije en karaktervolle locaties en gaat zorgeloos op pad met onze uitgebreide reisdocumentatie en deskundig reisadvies.

Elke reis is tiptop verzorgd maatwerk.

Ardanza 25 jaar!

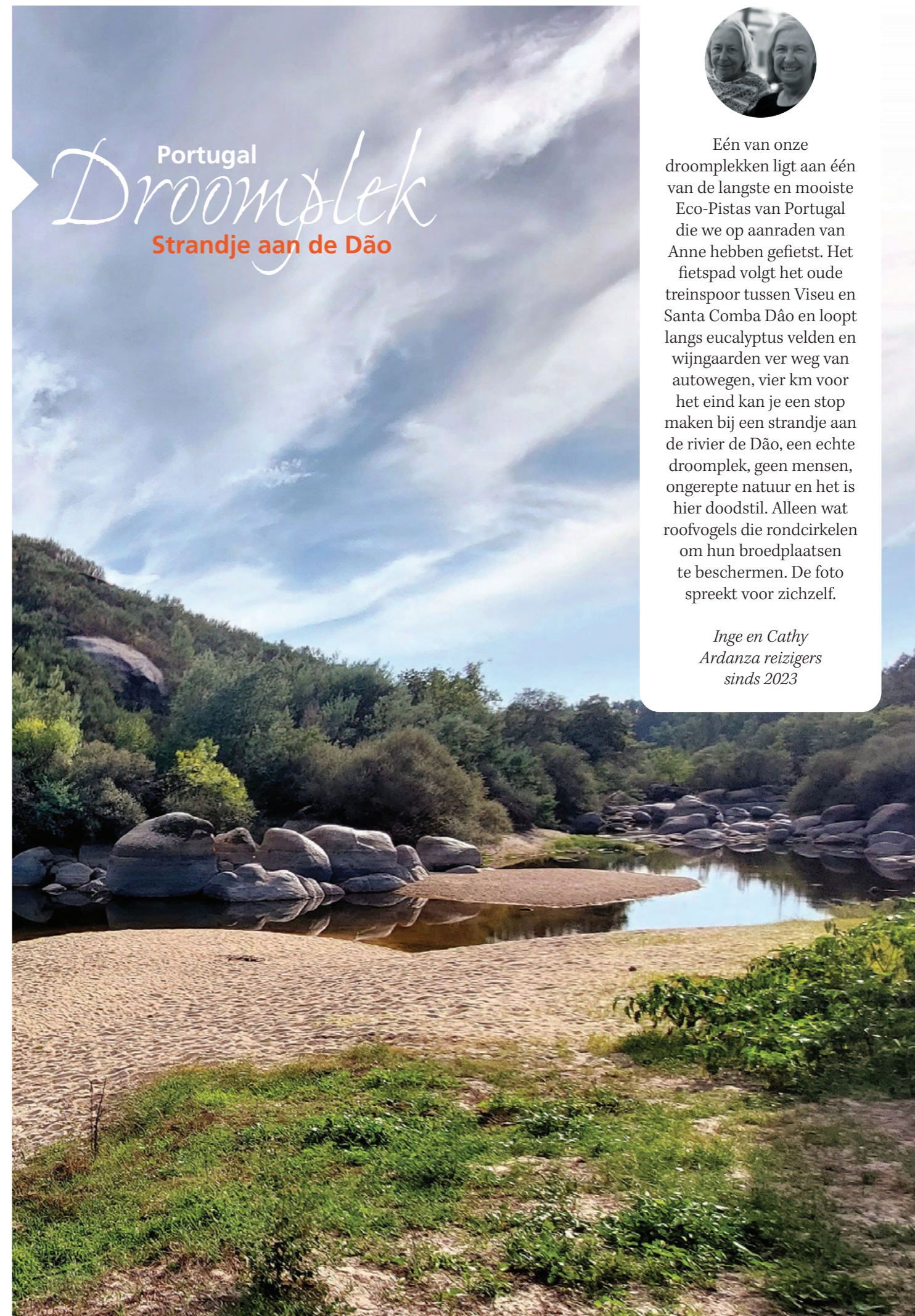
€ 125 korting

Lezers van dit magazine ontvangen
€ 125 korting op de
Fly&Drive Porto e Norte

Vermeld op het aanvraagformulier
code 25PortoN02. Deze aanbieding is geldig
voor reizen die plaats vinden in 2025.

Kijk op onze website voor meer
informatie: www.ardanza.nl

ardanza

Eén van onze droomplekken ligt aan één van de langste en mooiste Eco-Pistas van Portugal die we op aanraden van Anne hebben gefietst. Het fietspad volgt het oude treinspoor tussen Viseu en Santa Comba Dão en loopt langs eucalyptus velden en wijngaarden ver weg van autowegen, vier km voor het eind kan je een stop maken bij een strandje aan de rivier de Dão, een echte droomplek, geen mensen, ongerepte natuur en het is hier doodstil. Alleen wat roofvogels die rondcirkelen om hun broedplaatsen te beschermen. De foto spreekt voor zichzelf.

*Inge en Cathy
Ardanza reizigers
sinds 2023*

Cádiz

WANDELEN IN HET ZUIDEN VAN ANDALUSIË

Het is alweer ruim twaalf jaar geleden dat Arco en ik met ons toen nog jonge kinderen van Catalonië in het noorden van **Spanje** naar Andalusië, helemaal aan de andere kant van het land verhuisden.

En hier, aan de Costa de la Luz in Cádiz, hebben we ons paradijs gevonden. Wát is dit een heerlijke plek om te wonen. Hier vind je alles wat je nodig hebt voor een leuk leven: Zon, zee en witte stranden, prachtige natuur, mooie steden, witte dorpjes in de bergen, heerlijk eten en hartelijke burens. Vanaf deze 'kust van het licht' organiseren we met passie en plezier onze prachtige rondreizen door heel Spanje en Portugal. Ik ga hier nooit meer vandaan.

Tekst: Anne Middelkamp

In de jaren dat we hier wonen hebben we natuurlijk alle uithoeken van de provincie Cádiz verkend en een enorme schat aan interessante, lokale contacten opgebouwd. Ardanza Reizen heeft pareltjes van hotels en vakantiewoningen in Cádiz in haar bestand opgenomen en de allermooiste wandelroutes uitgestippeld. Je kunt met onze gidsen op excursie om de enorme vogelrijkdom van deze regio te verkennen. We organiseren schilderweken aan zee en een wandelreis voor kleine groepen aan de Costa de la Luz. Op onze website vind je uitgebreide informatie over deze en onze andere bijzondere bestemmingen in Spanje en Portugal!

Cádiz, onweerstaanbaar, puur Spanje

De provincie Cádiz ligt in het meest zuidelijke puntje van Europa, hier kun je aan de overkant van de glinsterende oceaan Afrika bijna aanraken. Je vindt op dit kleine oppervlakte een verbazingwekkende variatie aan landschappen. Van de hoge toppen van het Grazalema natuurpark in het noorden, tot de kurkeikbossen in het zuiden en velden met

miljoenen zonnebloemen in het voorjaar. De Costa de la Luz, de kust van het licht, heeft uitgestrekte, stille zandstranden, hoge kliffen en kleine, verborgen baaitjes. In de straat van Gibraltar kun je op dolfin- en walvisexcursie en dit is één van de drukste vogelmigratieroutes van Europa.

Paleizen en Romeinse ruïnes. De vismarkt, sherry en Flamenco

De provincie Cádiz heeft verbluffende cultuurschatten. Cádiz, de oudste havenstad in Europa en gelegen op een klein schiereiland, was in de 18e eeuw een van de rijkste steden van Spanje. Het is een zalig relaxte stad met statige paleishuizen, barokke kerken, ruïnes van een Romeins Amfitheater en een wereldberoemd carnaval. Hier vind je de beste vismarkt van Europa. Je kunt er urenlang slenteren door de smalle straatjes en kunt niet verdwalen want je komt altijd weer bij zee uit! Ardanza heeft heerlijke en comfortabele appartementen aan het mooiste plein van de stad en in onze wandelgids nemen we je mee op een stadswandeling langs de hoogtepunten van Cádiz.

Het trotse Jerez de la Frontera is een verrukkelijke, levendige stad, rijk geworden door haar sherry, met fraaie bodegas en monumentale herenhuizen en natuurlijk de Koninklijke Andalusische Paardrijkschool. In Jerez is in februari het wereldberoemde flamencofestival en zijn dagelijks intieme flamenco-voorstellingen in kleine sherry 'Tabancos'. De Feria del Caballo in Jerez vind ik met stip de leukste en meest gastvrije Feria van het land, met haar paarden, fiere ruiters en knappe señoritas in hun 'traje de gitana'. Maar ook de vieringen van de Semana Santa, de heilige week voor Pasen, is bijzonder om mee te maken in Jerez, met elke dag processies vanuit de talrijke kerken van Jerez. De twee andere sherrysteden, Sanlúcar de Barrameda en El Puerto de Santa María, hebben pareltjes van oude binnensteden, geweldige visrestaurants en exclusieve bodegas.

'Pueblos Blancos', kastelen en saus van rotte vis

In de wonderschone baai van Bolonia vind je restanten van een enorme Romeinse stad op het strand, ooit bevolkt door duizenden inwoners die rijk werden met het maken van Garum, een kostbare vissaus, gemaakt van rotte vis. In de omgeving kun je wandelen langs de bijzondere Fytsch formaties de 'Baños de Claudia'. In het achterland liggen talrijke vestingdorpsjes met een kasteel op de top zoals Arcos de la Frontera, Vejer

de la Frontera, Zahara de la Sierra, Medina Sidonia, Grazalema, Jimena de la Frontera en Castellar de la Frontera. De toevoeging 'de la Frontera' markeert de grens tot waar de Moren eeuwenlang stand hielden en overal vind je sporen van de rijkdommen die zij hier gebracht hebben. Bekende 'Pueblos Blancos' zijn Vejer en Arcos de la Frontera. In onze wandelgids vind je een fraaie stadswandeling door Vejer!

Kom wandelen, schilderen, cultuur snuiven en sherry proeven in Andalusië!

Op onze website vind je ons uitgebreide aanbod van vakantiewoningen, tiptop verzorgde rondreizen door Cádiz en de rest van Andalusië, een schilderarrangement en een wandelweek! Uiteraard is een bezoek aan Cádiz prima te combineren met bijvoorbeeld de Moorse Koningssteden Sevilla, Granada en Córdoba. Ardanza regelt natuurlijk ook je entree voor o.a. het Alhambra, de Mezquita en de Caminito del Rey. Elke reis wordt door ons op maat voor je samengesteld. Je verblijft op gastvrije en karaktervolle locaties en gaat zorgeloos op pad met onze uitgebreide reisdocumentatie.

Wandelen in Cádiz

We hebben de 14 allermooiste wandelingen in Cádiz gebundeld in een ebook van 263 pagina's. De allereerste Nederlandstalige wandelgids voor Cádiz! In dit boek vind je 12 – gezinsvriendelijke - natuurwandelingen in de provincie Cádiz, allemaal gemakkelijk tot gemiddeld niveau, 2 tot 5 uur wandelen in de bergen en langs de kust. Daarnaast is er een uitgebreide stadswandeling in Cádiz en 'Pueblo Bonito' Vejer de la Frontera. Bij elke wandeling is er aanvullende informatie met interessante feiten, waar te eten en accommodatietips. In een bijlage vind je een overzicht van lokale bedrijfjes en gidsen die activiteiten en avonturen organiseren. Op de volgende pagina's maak je kennis met twee wandelingen uit de gids: Onze favoriete bergwandeling en een prachtige wandeling langs de kust! In het ebook vind je aanvullende informatie, interactief kaartmateriaal en veel tips voor onderweg!

Bestel het ebook hier!

1 Wandeling in de bergen van Cádiz: Subida al Picacho

Subida al Picacho is een prachtige wandeling naar de top van de Picacho in het hart van het Alcornocales natuurpark. Onderweg vind je, naast de 'alcorques', met hun opvallende roodbruine stammen daar waar het kurk gestript is, pijnbomen, 'acebuches', knoestige olijfbomen, steeneiken, oleander en rododendrons. Ook de 'algarrobo' met de lange donkerbruine peulen (johannesbroodboom) en de 'madroño', de aardbeiboom groeien hier. De felrood gekleurde donzige vruchten van de aardbeiboom zijn heel lekker maar je mag ze niet plukken, de boom is een beschermde soort.

De route

Naam: Subida al Picacho
Waar: Natuurpark Los Alcornocales
Soort wandeling: Lineair
Lengte: 7,8 km, heen en terug
Duur: 2 - 2,5 uur (zonder stops)
Moeilijkheidsgraad: Gemiddeld
Schaduw: Meer dan de helft van de route
Hoogste punt: 878 meter
Laagste punt: 383 meter
Soort pad: gemarkeerd, deels bospad, deels over rotsblokken, soms los gruis

De hoge toppen van het Alcornocales Natuurpark

Favoriet bij de kinderen

Vanwege de grote rotsblokken onderweg is dit een favoriete wandeling van onze kids, die onderweg overal bovenop klimmen. Het pad is gemakkelijk te volgen en leidt je automatisch omhoog naar de top, op 878 meter. Hier wacht je een fantastisch uitzicht over de 'Sierra', met in de verte het glinsterende water van de Embalse de Barbate. Feestje! Vrijwel aan het begin van het pad kom je bij de Laguna del Picacho, een meertje waar in het voorjaar eenden zwemmen en het een bonte pracht is van bloemen.

Wat verderop is een 'refugio', een schuilhut voor herders, met een eeuwenoude broodoven. Het

pad gaat geleidelijk aan omhoog, soms met vlakke, open stukken en dan weer wat rotsachtiger en wat meer klimmen. Je komt over een bruggetje over het riviertje de Garganta de Puerto Oscuro, maar je hoort op meer plekken water murmelen.

In het weekend is dit best een populaire wandeling, maar op een doordeweekse dag kom je niemand tegen en hoor je alleen het suizen van de wind, de talloze vogels, het gekabbel van water, geklingel van koebellen. Boven je hoofd cirkelen gieren, magisch.

Naar de top!

Halverwege de wandeling steek je een smalle asfaltweg over. Dan wordt het pad wat steiler, en net als

je denkt, 'zijn we er nou al bijna?', dan is daar aan de linkerkant van het pad een plateau met een uitkijkpunt. Pauze. Je kunt hier eindeloos ver kijken over de bossen, groene hellingen en het meer in de verte. De echte top, de Picacho is nog een klein half uurtje verder, een stevig klimmetje, maar wel de moeite waard. Let op, het kan hier flink waaien! Vanaf hier kun je ook nog verder, naar de Aljibe, nóg hoger, met haar 1.092 meter de op één na hoogste top van de Alcornocales.

De terugweg is langs dezelfde weg. Vanwege mijn kippigheid heb ik van die 'nordic walking' stokken gekocht en dat vind ik reuze handig bij het dalen, want je moet uitkijken met losse stenen. O ja: en in de pijnbomen nestelen hier en daar ook die beruchte processierupsen, daar wil je niks mee te maken hebben. Die hebben hier wél natuurlijke vijanden maar 't is een hardnekkig volkje.

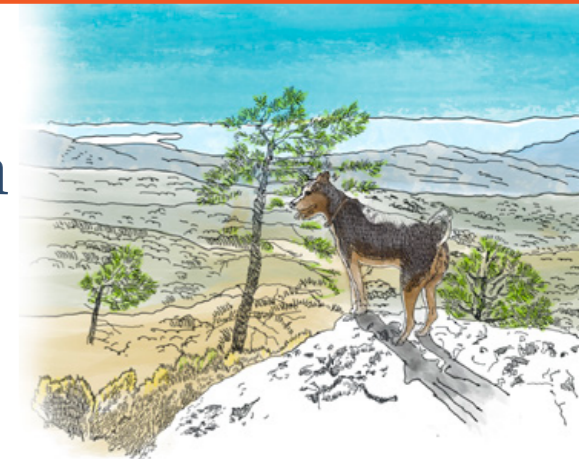

Lees alle details van deze wandeling in ons wandelboek!
www.walkingcadiz.com/nl

2 Wandeling langs de kust van Cádiz: Colada de la Reginosa & Baños de Claudia

Trek voor deze wandeling gerust een hele dag uit, want het is hier prachtig! Toen ik hier voor het eerst kwam aanrijden keek ik mijn ogen uit, wat een magisch landschap. Vanaf de smalle, bochtige weg naar Bolonia zie je links de indrukwekkende bergkam de Loma de San Bartolomé en rechts de Sierra de la Plata met de 'Silla del Papa' (de troon van de paus) op 458 meter. Dit is het allerhoogste punt langs de kust van Cádiz. Na een minuut of 10 rijden strekt Bolonia zich voor je uit, een sprookjesachtige, sikkelvormige baai met rechts indrukwekkend hoge zandduinen. Plaatje.

Loop een stukje van de Arco Atlántico!

De route

Naam: Colada de la Reginosa & Baños de Claudia
Waar: Bolonia / El Lentiscal
Soort wandeling: Circulair
Lengte: 11 km
Duur: 3 uur (zonder stops)
Moeilijkheidsgraad: Licht
Schaduw: Alleen de eerste helft
Hoogste punt: 65 meter
Laagste punt: 5 meter
Bijzonderheden: Behoort gedeeltelijk tot de E9 / GR145 Arco Atlántico
Soort pad: Gedeeltelijk mul zand, gedeeltelijk strand, soms rotsachtig

Romeinse paden in de mooiste baai van Spanje

De E-9, de Arco Atlántico is een wandelroute van meer dan 5.000 kilometer die begint in Estland. Via de kust van Duitsland, Nederland, Frankrijk en Noord Spanje loopt het door Portugal. En slaat daarna bij Cabo de São Vicente in het zuiden van Portugal af langs de Algarve richting Andalusië. Het gedeelte in de provincie Cádiz is ongeveer 160 kilometer lang. De goed gemarkeerde wandeling hierna brengt je over een fraai deel van de Arco Atlántico. Door de pijnboombossen bij Bolonia en weer terug langs het strand met de wonderbaarlijke Flysch formaties van de 'Baños de Claudia.

De wandeling Colada de la Reginosa & Baños de Claudia

De eerste helft van de wandeling, ongeveer een uur lopen, leidt je over een Vía Pecuria, een eeuwenoud veepad genaamd de Colada de Reginosa vanuit Bolonia naar het oosten. Het deels verharde, deels mulle zandpad gaat door het dennen- en jeneverbessenbos El Chaparral naar Punta Paloma. Dit zou de oude weg zijn die de Romeinse stad Mellaria met Baelo Claudia verbond. Het is toegevoegd aan het Europese wandelrouten netwerk en recent gemarkeerd met de GR145/E9 bordjes.

Onderweg heb je geweldige uitzichten over de zee en de rotsformaties van San Bartolo en Paloma Alta. Langs de route kun je overblijfselen zien van een van de aquaducten die water naar Baelo Claudia brachten. En de verticale wanden van de Romeinse steengroeven waar het materiaal gewonnen werd voor de bouw van deze stad. Hier en daar liggen nog resten van zuilen. Andere, meer recente sporen van de geschiedenis zijn de bunkers uit de burgeroorlog,

jaren 1930 - 1939. Aangekomen in het oosten heb je prachtig uitzicht over het strand van Valdevaqueros, Tarifa en de oceaan.

Bij het gehucht Paloma Baja kom je langs het bord 'Fin de sendero' en loop je langs wat vakantiehuisjes, totdat je bij restaurant El Mirlo komt. Hier kun je prima eten en langs het terras van dit restaurant is het pad naar beneden, naar het strand Isleta Grande.

De tweede helft van de wandeling is langs de oceaan, over het strand met rotspartijen en je moet hier en daar klauteren over de keien, zeker bij vloed. Doe deze wandeling dus bij voorkeur wanneer het eb is. Er loopt parallel ook een iets hoger gelegen wandelpad.

De baden van Claudia

Via diverse baaitjes kom je op Playa de los Bajos langs merkwaardige, horizontale rotsformaties in zee.

De geografische term hiervoor is 'fysch-abrasie' platform. Hier hebben de rotsen bassins in zee gecreëerd; de 'Baños de Claudia', de baden van Claudia. Vanaf dit punt kun je bij niet al te hoog water helemaal over het strand terug lopen. Ter hoogte van de eerste restaurantjes steek je door naar het parkeerterrein.

Uiteraard kun je Bolonia niet verlaten voordat je de ruïnes van Baelo Claudia gezien hebt, aan de westkant van de baai gelegen. Echt indrukwekkend, met een Amfiteater waar in de zomer toneel- en muziekvoorstellingen zijn. Het bijbehorende museum is zeer de moeite waard. Ook hier kun je een leuke wandeling maken, over vlonders langs de ruïnes en dan de enorme zandduinen op.

Lees alle details van deze wandeling in ons wandelboek!
www.walkingcadiz.com/nl

In 2016 hebben we een rondreis gemaakt door Catalonië. Een van de bestemmingen was de Priorat. Om eerlijk te zijn hadden we nog nooit van deze streek gehoord voordat we de reis boekten, maar wat een pareltje is het. Het is een heuvelachtig gebied. Geen lieflijk glooiende heuvels met weides, maar echt een ruig landschap. Je kunt er prachtige wandelingen maken. Wijnbouw is van oudsher belangrijk hier. De wijnen hebben karakter, net als de streek zelf. In de piepkleine dorpjes is enige rijervaring gewenst vanwege de zeer smalle straatjes (lees: spiegels inklappen!).

*Stijn en Leandra
Ardanza reizigers
sinds 2008*

Recepten

De Ardanza feest Sangria met cava!

Geen feest zonder bubbels natuurlijk! Sangria kun je op heel veel manieren bereiden en wij kozen voor ons jubileumjaar een oranje versie. Onze huisstijlkleur én de kleur van de zon in het zuiden natuurlijk. ¡Delicioso!

Ingrediënten

Circa 300 gr. gemengd rood fruit uit de diepvries (bramen, bessen, aardbei, framboos), 1 of 2 perziken, (wanneer je geen rijp fruit kunt vinden dan uit blik), 1 sinaasappel, 1 fles cava (semi-seco), 100 ml cointreau, 100 ml cognac, 500 ml sinaasappelsap met pulp en eventueel munt om te garneren.

Benodigdheden: Grote, glazen kan (minimaal 1,6 - 2 liter) Houten lepel om te mengen, cava glazen.

Bereiding

Schil het verse fruit en snij het in dunne schijfjes en/of blokjes. Doe al het fruit in een grote glazen kan en voeg de cointreau, cognac en het sinaasappelsap toe. Roer door. Je kunt het rode fruit wat kneuzen dan wordt de kleur wat dieper oranje. Dit mengsel bewaar je (heel koel) tot vlak voordat je de Sangria gaat opdienen. Doe er daarna eventueel nog wat ijsklontjes bij en giet dan vlak voor het serveren de gekoelde cava in de kan en schenk uit in cava glazen. Garneer eventueel met munt. Voor een 'mocktail' gebruik je alcoholvrije feestbubbels en laat je de sterke drank weg. ¡Salud!

Tip: Iets zoeter wordt de sangria met wat perziksap of Fanta.

Ook in Portugal wordt sangria gedronken, en dan wordt hij bijvoorbeeld gemaakt met de licht bruisende 'Vinho Verde'

Heerlijk met alioli!

Tortilla Española vegetarische klassieker

De Tortilla Española is een klassieker uit de Spaanse keuken, een eenvoudig gerecht waar je, mits met de beste ingrediënten, zeker weten indruk mee maakt op elke picknick, een buffet, als tapa, lunch of bijgerecht. In de zomer heerlijk met een groene salade of een glas gazpacho - in de winter bij een kom soep! Ik geef je hieronder mijn favoriete recept. Je bent er al met al wel even mee bezig maar het is echt super simpel, kind kan de was doen!

NB: moest ik toch blozen toen ik onlangs een vet compliment van een Spaanse man kreeg voor mijn meegebrachte tortilla op de picknick hier aan de Costa de la Luz!

Ingrediënten

1 kg vastkokende aardappelen, zout & peper, 8 grote scharreleieren, 1 grote ui (ik vind de zoete, witte ui heel lekker) en 1 liter Extra Vierge Olijfolie (deze olie gebruik je meerdere keren!).

Bereiding

Snij de aardappelen in plakjes van circa 1/2 cm, strooi er wat zout over. Verwarm circa 1 cm olijfolie in een

grote koekenpan op middelhoog vuur. Doe de aardappels in de pan en voeg daarna olie toe tot ze onderstaan. 'Kook' ze 20 minuten op laag vuur, de olie moet net niet echt pruttelen. Klop in de tussentijd de eieren in een grote kom los met wat zout en peper. Snij de ui in dunne ringen en fruit ze op laag vuur in een 2° pan tot ze beginnen te karameliseren. Giet de olie er af en doe de ui bij het eimengsel. Doe de aardappelen er ook bij. Laat dit 20 minuten rusten. Giet de rest van de olie uit de koekenpan (laat afkoelen en doe in een pot of fles voor hergebruik - maar alleen dan voor je volgende tortilla's) en verwarm de pan op middelhoog vuur. Voeg het ei-aardappel mengsel toe. Bak het op laag vuur 6 tot 8 minuten. Keer de tortilla door een plat bord op de pan te leggen en de pan om te draaien. (Spannend moment!) Bak de andere kant een paar minuten en laat de tortilla op een bord glijden. Snij in stukjes of in partjes.

Je kunt tortilla zowel warm als koud eten en prima een paar dagen in de koelkast bewaren. ¡Buen Provecho!

Nóg Spaanser wordt het met een glas Oloroso, de nootachtige sherry

Huevos a la Flamenca humeurverbeterend

Een onweerstaanbaar gerecht, deze Sevilliaanse Tapa klassieker! Een combinatie van groente, tomatensaus, een klein stukje chorizo (of vegetarische vervanger) en in het midden een goudgele kern van nét gestold ei om je brood in te soppen, zalig! Hieronder vind je het recept van dit eenvoudige en humeurverbeterende gerecht.

Huevos a la flamenca is verwant aan 'huevos rancheros' en de Israëlische shakshuka. Je kunt het eten als lunchgerecht of licht diner, maar het voldoet ook uitstekend als ontbijt na een stevige bos- of strandwandeling!

Ingrediënten

4 scharreleieren, 200 gr. doperwtten, vers of diepvries, gekookt, 2 rode

paprika's, in reepjes gesneden, 200 gr. aardappelen, geschild en in kleine blokjes gesneden, 1 ui en 2 teentjes knoflook, 50 gr. chorizo – in plakjes (of een plantaardige variant ervan), 500 gr. tomatenblokjes uit pot of blik of zelfgemaakte tomatensaus, zoete & pikante paprikapoeder, extra vierge olijfolie en zout.

Benodigdheden: 4 ovenschaaltjes of diepe koekenpan met passende deksel.

Bereiding

Kook de diepvries – of verse erwten en aardappel in blokjes 'al dente'. Verwarm wat olie in een pan met dikke bodem en bak de plakjes chorizo – of vegetarische vervanger, aan. Haal ze uit de pan en bak de

gesnipperde ui en knoflook tot ze glazig zijn, bak de paprikareepjes ook 5 minuten mee. Voeg de zoete & pikante paprikapoeder en zout naar smaak toe. Doe de tomatenblokjes of de tomatensaus erbij en laat 10 minuten koken.

Nu gaan de aardappelen en de doperwtten erbij. Samen nog 5 minuten sudderen, af en toe roeren. Verdeel de saus over 4 ovenschaaltjes en maak een kuiltje waarin je de eieren breekt. Leg de chorizo eraan en zet de schaaltes circa 5 minuten in voorverwarmde oven (180°C) tot het ei gestold is. Of, mocht je kiezen om alles in één pan te doen, neem dan een diepe koekenpan en laat de eieren stollen met de deksel op de pan. Eet er lekker vers landbrood of stokbrood bij.

Heerlijk in combinatie met loeisterke espresso!

Pastéis de nata onweerstaanbaar

15 jaar geleden at ik in Lissabon bij de Antiga Confeitaria de Belém mijn allereerste Pastéis de nata, die alleen hier Pastéis de Belém genoemd mogen worden. Ik weet het nog heel goed. Het was een frisse dag en we hadden net een heel stuk gefietst door de stad. Ik was moe en blij dat ik zat. De combinatie van loeisterke espresso en de warme, geurige gebakjes met kaneel vergeet ik van mijn leven niet meer. Ik ben helemaal geen zoetekauw en hier zitten heel wat klontjes suiker in maar dit is een lekkernij die ik niet kan weerstaan!

Ingrediënten

voor 12 taartjes (een muffin bakplaat), ongeveer 270 gr. vers bladerdeeg, 3 dl volle melk, 1 biologische citroen, 4 eieren, 2 eetlepels maïzena, 1 kaneelstokje, optioneel vanillesuiker, 200 / 250 gram witte suiker (of iets minder), 1,2 dl water en kaneelpoeder.

Het beste werkt het wanneer je de echte metalen Pastéis de nata vormpjes hebt die men ook in Portugal gebruikt. Je kunt die online kopen maar een muffinbakplaat kan ook prima, de taartjes zijn dan net iets

groter. Qua smaak doen ze niet voor de echte onder!

Bereiding

Verwarm de oven op 240 graden. Meng een beetje melk met de maïzena tot een papje. Verwarm in een pannetje de rest van de melk met het kaneelstokje en eventueel een snufje vanillesuiker op laag vuur. Als de melk bijna kookt doe je het maïzenapapje erbij. Roer het goed door elkaar. Rasp intussen de citroenschil en splits de eieren. In een andere pan breng je in de tussentijd de suiker en het water al roerende aan de kook. Laat het 3 minuten sudderen. Roer deze suikersiroop door de melk/maïzena pap tot een gladde massa en laat de crème afkoelen tot kamertemperatuur. Doe dan pas de eierdooiers en de geraspte citroenschil erbij.

Vet een muffinbakplaat of de losse vormpjes goed in met boter. Rol het bladerdeeg samen tot een rol. Snijd die in 12 stukjes met een dikte van ca. 2 cm en plaats ze in de muffin vormpjes. Druk met je duimen het deeg naar buiten. Het liefst met een klein opstaand randje. Giet de custard erin tot de vormpjes tot tweederde zijn gevuld. Bak de taartjes ongeveer 15 tot 18 minuten, let goed op vanaf een minuut of 12 of ze niet te zwart worden. Wanneer de custard van de taartjes bruin gevlekt is en het deeg goudbruin, zijn ze klaar. Laat ze afkoelen, strooi er wat kaneel op en eet ze het liefst nog dezelfde dag!

ONTDEK HET ECHTE SPANJE MET ESPANJE! MAGAZINE

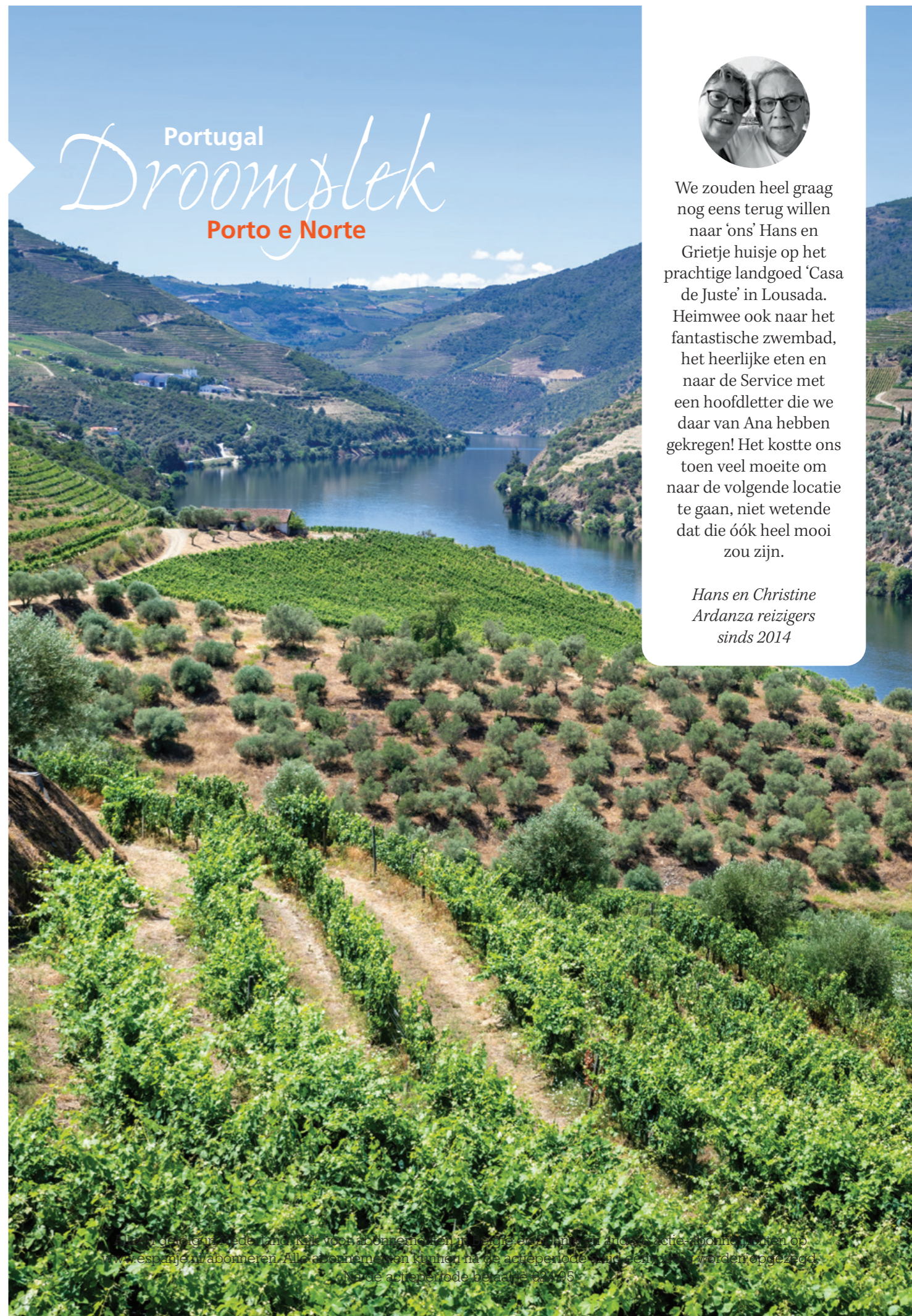

SCAN DE QR-CODE EN MIS NIKS MEER
of bel 088 110 20 17

ONTVANG ESPANJE! VIER KEER PER JAAR

- Elk kwartaal 100 pagina's ESPANJE! in je brievenbus
- Bekende en verrassende bestemmingen in heel Spanje
- Gratis meer dan 30 edities vol reistips uit ons online archief

Meer informatie op www.espanje.nl

We zouden heel graag nog eens terug willen naar 'ons' Hans en Grietje huisje op het prachtige landgoed 'Casa de Juste' in Lousada. Heimwee ook naar het fantastische zwembad, het heerlijke eten en naar de Service met een hoofdletter die we daar van Ana hebben gekregen! Het kostte ons toen veel moeite om naar de volgende locatie te gaan, niet wetende dat die óók heel mooi zou zijn.

Hans en Christine Ardanza reizigers sinds 2014

De afbeelding is een illustratie van een landgoed. Voor abonnementsaanvragen en informatie over andere acties, bezoek de website www.espanje.nl of bel 088 110 20 17. Alle abonnementen worden afgeleverd op de afleverdatum van de aflevering. De afleverdatum wordt opgezegd op de afleverdatum van de aflevering. De afleverdatum is 02-1-2025.

Duurzaam langs de Ruta de la Plata

Reisjournaliste Marion Hoogwegt publiceerde afgelopen jaar het boek *'Duurzaam door Spanje'*, waarin zij ontmoetingen beschrijft met gepassioneerde ondernemers die een verantwoorde invulling aan toerisme geven.

Afgelopen voorjaar mochten wij bij de presentatie van haar boek vertellen over de kleinschalige reizen en duurzame initiatieven van Ardanza. Daar ontdekten we dat veel van de activiteiten in het boek van Marion

langs onze Ruta de la Plata-reis liggen! Een uitstekend moment om samen een 'Duurzame Ruta de la Plata' te ontwikkelen, waarbij je

tijdens de route van Noord naar Zuid **Spanje** onderweg kennis maakt met bijzondere en kleinschalige initiatieven. Lees over de reis van Marion van Noord naar Zuid Spanje.

Klein geluk en dingen anders doen

Voor mijn werk als reisjournalist ontmoet ik regelmatig ondernemers en kom ik in aanraking met initiatieven die in het bijzonder gericht zijn op duurzaamheid. Zo raak ik vaak betrokken bij mooie gesprekken met bevoegen mensen door heel Spanje. Ik maakte een roadtrip langs 35 plekken om daar inspirerende mensen te ontmoeten en hun portret vast te leggen. Het werd een reis met boeiende levenslessen over passie, klein geluk, hard werken en de dingen anders doen.

De Ruta de la Plata, ook wel Zilverroute genoemd, is de Romeinse handelsroute die van Gijón in Asturias naar Sevilla in Andalusië loopt. Het woord 'Plata' komt eigenlijk niet van het zilver, maar van het Arabische woord 'Balat' dat staat voor een geplaveide weg. Aan dit traject ontstond levendige handel waardoor steden en dorpen tot bloei kwamen. Ten tijde van de conquistadores, de Spaanse term voor veroveraar, vonden Spaanse rijkdommen haar weg langs deze route en pelgrims zochten via deze weg hun pad naar Santiago de Compostela.

Beren op de weg

Ik begin de Ruta de la Plata in Asturias, het noorden van Spanje. Hier verblijf ik in een 15^e-eeuws Asturiaans landhuis, ga ik op bezoek bij een familie met een ecologisch ciderfabriek en proef ik heerlijke pittige kazen die volgens eeuwenoud recept worden gemaakt. Het hoogtepunt is wel mijn expeditie met Sofia om beren en wolven te spotten in de bergen van het Natuurpark Somiedo.

Met verrekijkers en een telescoop op de achterbank rijden we vanuit Pola de Somiedo de bergen in. Onderweg geniet ik van het weidse panorama en van het intense groen. Na een korte rit stappen we uit en doen we de rugzak om. Beneden ons tekenen zich de koeien af als bruine stipjes in de weilanden. Vlaamse gaaien vergezellen ons en naarmate we hoger komen, nemen kauwen het over. Stille domineert het landschap en alleen sporen op het pad kondigen de aanwezigheid van andere dieren aan.

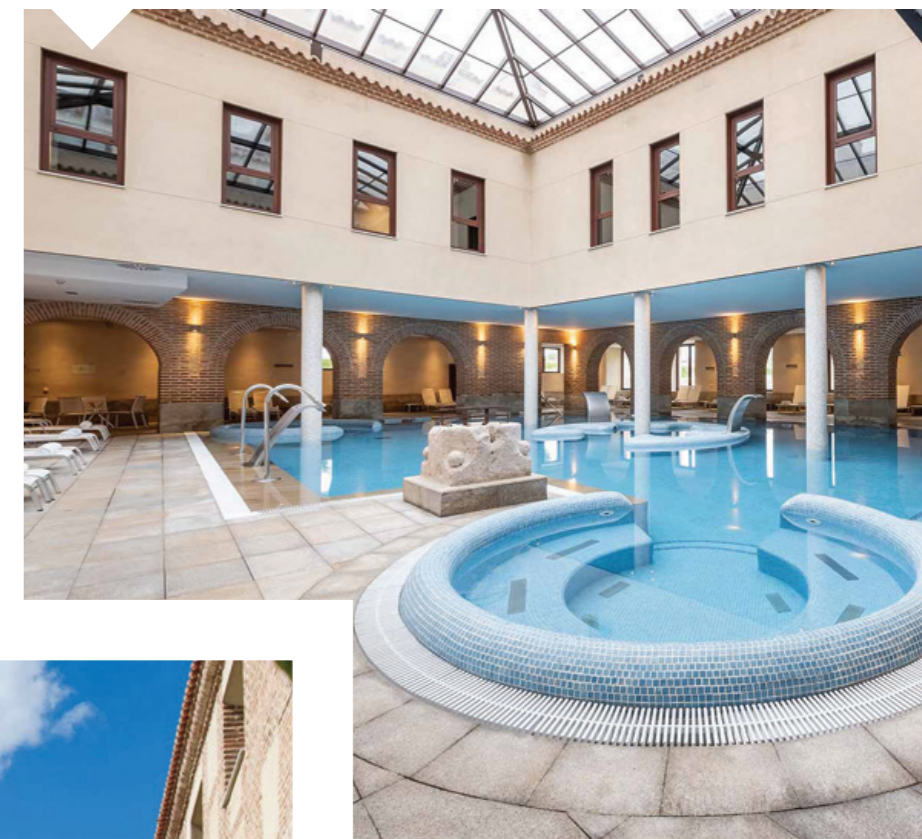
Soms stopt Sofia om naar een afdruk te kijken.

Naarmate we stijgen wordt het uitzicht adembenemender en ondertussen rijg ik de Somiedo parels van natuurschoon aan een snoer. Na een uur lopen, bereiken we een helling waar we opnieuw sporen zien waarvan Sofia met zekerheid stelt dat ze van wilde dieren afkomstig zijn. 'Beer en wolf. Geen twijfel mogelijk', laat ze weten. De kans dat een bruine beer zich zomaar laat zien is natuurlijk klein. Als je de Oso Pardo met eigen ogen wilt zien, zul je echt een gids en veel geduld nodig hebben.

Uren zitten we te turen. Aan edelherten geen gebrek. Juist als ik denk dat de hele klim voor niets is geweest, wordt mijn geduld toch beloond. Op dat moment heb ik 2 beren voor de lens! Gelukkig lopen ze op de flank van de helling tegenover ons. Het is een adembenemend schouwspel. Na enige minuten verdwijnen ze in de bosjes. Ik ben er stil van.

De spa ligt in een onderaardse kapel met oude muurschilderingen

In de voetsporen van de Romeinen

Na Asturias rij ik zuidwaarts door een schitterende groene omgeving. Castilla y Leon is de bakermat van de Spaanse geschiedenis, dus er valt veel te ontdekken. Na een bezoek aan Leon en Astorga heb ik een ontmoeting met de 80 jaar jonge Jose Luis Prada, op zijn landgoed in El Bierzo. De man blijkt een icoon te zijn. Sinds zijn 20ste is hij al bezig om het Bierzo gebied op de kaart te zetten. Zo verbouwde hij een oud landhuis

tot een landelijk hotel en legde hij kilometerslange wijnvelden aan. Maar het meest bekend is zijn restaurant waar je streekproducten kunt proeven, zoals de befaamde 'botillo' (een sterk gekruide worst), geroosterde paprika's en kastanjes op siroop. Iedere dag begroet Prada, zoals hij genoemd wordt, al zijn gasten aan tafel en steekt dan geestdriftig zijn duim op. 'Leef je leven op en top' wil hij daarmee zeggen.

Na een tocht langs authentieke romaanse kerkjes kom ik in de stad Zamora, de parel van de romaanse kunst. Maar liefst 28 monumenten kun je er bezoeken. Kleine romaanse kerkjes en oude stadswallen daterend uit de 11^e-en 12^e-eeuw. Ook de kathedraal is een juweel. Zamora is het punt waar pelgrims kiezen of ze verder reizen over de Ruta de la Plata of afbuigen om de route naar Santiago de Compostela te volbrengen.

Witte wijn en relaxen

Ik trek verder naar een bijzonder wijngedebied; de Rueda streek. Na een visite aan een ecologische bodega, waar ik een frisse Verdejo wijn proef, kies ik voor een ontspannen spa-sessie in het gerestaureerde Sancti Spiritus. Dit is een klooster in Olmedo waar je in luxe eenvoud kunt logeren. De indrukwekkende spa ligt in een onderaardse kapel met oude muurschilderingen waar medicinaal water uit eigen bron stroomt.

Dromen in een kasteel en op weg naar 'Mons Fragum'

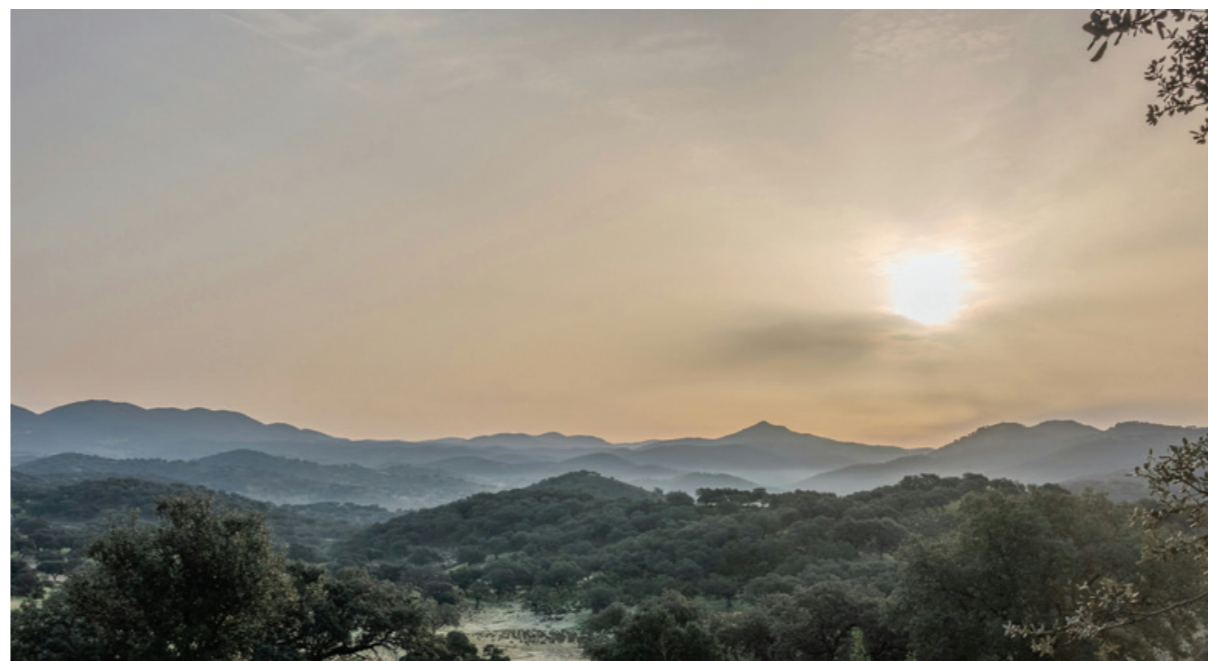
Via de oude paden van de Ruta de la Plata beland ik in de historische stad Salamanca. Om in de sfeer te blijven reserveer ik een overnachting in het 11^e-eeuwse kasteel Posada de Buen Amor, waar een bijzondere liefdeslegende aan verbonden is. Ik mag zelfs logeren in de kamer waar ooit koning Ferdinand en koningin Isabel hebben geslapen. Pilar, de eigenaresse, zorgt voor een lekker glas wijn van eigen bodega. Wat een beleving!

Vanuit Salamanca loopt de route langs oude geplaveide paden waar de stenen geschiedenis spreken. Ze leiden me naar Mons Fragorum; het Nationaal Park Monfragüe, waar ik op stap ga met gids Raúl om monniksgieren en koningsarenden te spotten. Dit vogelparadijs is een van Europa's belangrijkste roofvogelgebieden. De zonsondergang vanaf het kasteel van Monfragüe en de heldere sterrenhemel maken de dag tot een onvergetelijke ervaring.

De stad Mérida; Rome in miniatuur

Mérida is Rome in het klein. Ik hoef niet zo ver te lopen om het spoor van de Romeinse keizers tegen te komen. De tempel van Diana, de triomfboog van Trajanus en voorbij het beeld van Romus en Remulus de langste Romeinse boogbrug in de wereld. En natuurlijk het theater en amfitheater, door de opgravingen van begin vorig eeuw een van dé hoogtepunten van de route. Iets onder Mérida ligt een kleiner maar net zo bijzonder plaatsje, Zafra, dat met zijn historisch verleden zeker de moeite waard is om te bezoeken. Vanuit Zafra buig ik af naar de streek

Het varken heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de Spaanse keuken

rondom Llerena om op safari te gaan met Samuel, die werkzaam is bij een stichting ter bescherming van de Iberische lynx. Dankzij hun inspanningen is dit bijzondere dier niet langer met uitsterven bedreigd. Bij zonsopgang vertrekken we met zijn jeep naar de rivier waar veel dieren bij het ochtendgloren komen drinken. Gewapend met telescopen speuren we de omgeving met huppelende konijntjes en fladderende patrijzen af. Het duurt niet lang of we hebben een lynx in het vizier. En later nog één en nog één! Wat een statig dier is de lynx en hoe elegant beweegt hij. Een waar cadeau op mijn reis waar het eindpunt van in zicht begint te komen.

Iberische varkens in de Dehesa

Ondertussen bereik ik de regio Andalusië en rij ik het natuurpark Aracena binnen. Het is verbazingwekkend hoe groen en waterrijk dit deel, gevuld met steen- en kurkeiken, is. Het varken heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de Spaanse keuken en cultuur, en daarvan is de Iberische ham het meest belangrijke product. Het dieet van deze Iberische varkens, die in volledige vrijheid leven, zijn de eikeltjes die volop voorradig zijn. De zwarte varkentjes leven in 'dehesas', heuvelvlaktes begroeid met altijd groene bomen, die al door de Romeinen werden bewoond.

Na boeiende ontmoetingen en talrijke ervaringen bij kleine ondernemers, bij wie duurzaamheid hun passie en sleutelwoord is, kom ik bijna aan bij het eindpunt van de Ruta de la Plata; Sevilla. Maar eerst sla ik nog even af naar de ruïnes van Itálica, het vroegere Colonia Aelia Augusta Italicensium. De eerste Romeinse stad van Spanje, gesticht in het jaar 206 voor Christus. Gezeten op de eeuwenoude stenen van het amfitheater laat ik de bijzondere momenten van mijn reis de revue passeren.

Lezersaanbieding Ardanza - Ruta de la Plata!

In deze 15 daagse 'Duurzame Ruta de la Plata' reis maak je onderweg van Noord naar Zuid Spanje kennis met bijzondere en kleinschalige initiatieven.

Zo kun je op bezoek bij ecologische kaasmakerijen en wijnbodegas en op expeditie met lokale gidsen Sofía, Raúl en Samuel naar de bruine beer, de lammergier en de lynx. Je

logeert op bijzondere pleisterplaatsen van ondernemers die hun steentje bijdragen aan een mooiere wereld.

Twee weken voor vertrek ontvang je uitgebreide reisbescheiden met alle informatie, tips en kaartmateriaal. Reizigers ontvangen bij deze reis het boek van Marion Hoogwegt cadeau!

Ardanza 25 jaar!

€ 125 korting

Lezers van dit magazine ontvangen € 125 korting op de 15 daagse Fly&Drive Ruta de la Plata

Vermeld op het aanvraagformulier code 25Rutap029. Deze aanbieding is geldig voor reizen die plaats vinden in 2025.

Kijk op onze website voor meer informatie: www.ardanza.nl

ardanza

Spanje Droomplek Peramola Catalonië

We hebben met Ardanza zoveel mooie plaatsen en natuur gezien en daarbij heerlijk gegeten en gedronken. In plaatsen als Cádiz, Vejer de la Frontera, Sevilla en Falset vonden we de sfeer die we zochten. Bij Peramola, in de Pre-Pyreneeën van Catalonië, was de stilte en Vale Gieren die boven je zweefden een prachtige en onvergetelijke ervaring. Het hotel waar we verbleven bleek ook nog eens een fantastische kok te hebben!

*Edgar en Sigrid
Ardanza reizigers
sinds 2021*

25 jaar
ARDANZA
Reizen Spanje & Portugal

Quiz

WIN EEN REIS VAN € 2.500!

Doe mee aan de quiz op onze website en win een reis naar Spanje of Portugal. Elke maand worden er leuke prijzen verlost onder de inzendingen en aan het einde van het jaar, op 31 december 2025, verloten we de hoofdprijs: een reis naar Spanje of Portugal ter waarde van € 2.500.

Ga naar www.ardanza.nl/quiz25 om mee te doen of scan de QR-code.

De hoofdprijs wordt op 31 december 2025 verlost onder de inzendingen. Je kiest zelf uit de bestemmingen in het aanbod van Ardanza en de reis naar Spanje en Portugal wordt in overleg georganiseerd.

De prijzen zijn niet in te wisselen voor contanten. De prijswinnaars worden bekend gemaakt via onze nieuwsbrief en per e-mail.

ONTDEK GALICIË, HET GROENSTE SPANJE

Afgelopen september reisden Arco en ik op uitnodiging van het Spaans Verkeersbureau voor Ardanza door Galicië. We dwaalden van het ene einde van de wereld; Fisterra in het westen, naar het andere einde, het afgelegen dorpje Olelas in het Xúres Natuurpark in het zuiden. We gingen schatten ontdekken om toe te voegen aan onze individuele rondreizen en ervaringen verzamelen om te delen met onze reizigers.

We hebben afspraken met gidsen waar u straks mee op pad kunt en bezoeken lokale bedrijfjes, kleinschalige hotels en rurale appartementen. Alleen als we ze persoonlijk hebben goedgekeurd krijgen ze een plekje in onze rondreizen door Spanje en Portugal. Dit is het favoriete onderdeel van ons werk, samen op pad. Heerlijk!

Tekst: Anne Middelkamp

Nu is de thee van Orballo een succes en kun je het in heel Spanje kopen!

Het was al einde van de middag toen we op die zaterdag in september naar het noorden van Galicië reden, richting Santiago de Compostela. Maar wij zijn geen pelgrims en ons einddoel is niet de Kathedraal, maar een elegant ruraal hotel in een voormalig klooster een half uurtje buiten de stad.

Ardanza brengt al 25 jaar gasten naar dit landgoed en Arco en ik worden dan ook hartelijk verwelkomd en in de watten gelegd door Begoña en Javier. Zij hebben dit monumentale landgoed lang geleden gekocht, het met veel liefde opgeknapt en een elegant ruraal hotel van gemaakt. Overall vind je prachtig antiek en fraaie details. In de tuin staat een granieten 'hórreo' – de typische graanschuur van deze streken. Het landgoed wordt omgeven door de rivier de Tambre en uitgestrekte bossen waar je heerlijk kunt wandelen. Onze 'premium' kamer is net een balzaal en het bed op z'n minst 3 meter breed. Vanaf het balkon kijken we over de groene heuvels en de fraaie tuin met het uitnodigende zwembad.

Zondagse wandeling

'As Fragas do Eume' is een van de zes natuurparken van Galicië. Het werd in 1997 tot Natuurpark uitgeroepen en is een van de best bewaarde Atlantische kustbossen in Europa. Het heeft een oppervlakte van 9.125 hectare en elk jaar komen er bijna 70.000 bezoekers. Het loofbos groeit op steile valleien met diepe kloven langs rivieren, waarvan de rivier de Eume haar naam gaf aan het park. Deze ontspringt op bijna 900 meter in de Serra do Xistral en haar onstuimige val richting de zee wordt sinds de jaren '60 afgeremd door een dam. Vóórdat die dam er was verdronk er elk jaar wel iemand in het woeste water. In het hart van het park ligt het prachtige klooster van San Xoán de Caaveiro uit de 10^e eeuw. Hier lopen we naar toe, nadat we de auto halverwege het park hebben achtergelaten.

We zijn niet de enigen die de tocht omhoog naar de fraaie kerk maken. Je kunt merken dat het zondag is.

En de bossen om ons heen zijn ook echt heel fraai. Overall hoor je water. En vogels, er leven hier wel honderd soorten, wordt ons verteld. Ook groeien hier 28 soorten varens! Aan de voet van het klooster is een paadje omlaag naar een verplichte stop voor de instagrammers onder ons: een hoge, Romaanse brug over de rivier. Pláátje.

We lunchen in Cantina de Ríu Covés met leuk terras aan het water. We eten er een heerlijke 'Costrada', een hartige taart opgebouwd uit laagjes zeevruchten, geroosterde paprika en vis - en dat is nog maar het voorgerecht.

Vanuit Pontedeume aan de kust vervolgen we onze weg het binnenland in, het platteland op. Nou ja, plat. In Galicië is het nergens echt plat. We worden door prachtige glooiende landerijen geleid, ons pad gedecoreerd met hortensia's.

Bezoek aan een theeplantage

Ons is verteld dat hier de enige theeplantage van Europa te bezoeken is. Daar willen we meer van weten. We hebben een afspraak met Gerardo, een van de eigenaren van Té Orballo. De enige gecertificeerde biologische theeplantage op het Europese vasteland. In 'the middle of nowhere' is daar opeens een landhuis omringd door velden met diepgroene, glanzende, compacte struiken. Van dichtbij lijken het wel bonsai boompjes. Ze hebben prachtige tere witte bloemen met gele hartjes. Gerardo vertelt ons het verhaal van hun levenswerk. Dat ze met een groep vrienden in 2012 besloten in Donín in het noordwesten van Galicië aromatische planten te kweken met als doel het Galicische platteland een meerwaarde te geven.

Hier was de grond vruchtbaar en water in overvloed. Diverse soorten medicinale kruiden mislukten. 'Hmmm, misschien thee?' Thee is familie van de Camellia-bloem, en die doet het goed in Galicië sinds ze in de 18^e eeuw geïmporteerd werd vanuit Azië om de tuinen van de adel op te sieren. Ik vraag aan Gerardo of hij in China is geweest om de kunst af te kijken. "Nee" antwoordt hij "We hebben het gewoon geprobeerd. Met vallen en opstaan". En nu is de thee van Orballo een succes en kun je het in heel Spanje in de biologische winkels en zelfs in El Corte Inglés kopen! Ik heb een tas vol mee naar huis genomen en ben fan!

Arco en ik zijn moe na deze lange dag en we rijden terug naar Pontedeume waar we overnachten in een recent geopend ecohotel, Camino do Eume.

Een baai met dolfijnen

Het is maandag, 23 september. Ons eerste reisdoel deze dag is Castro de Baroña. Een prachtige rit door de groene heuvels en dan langs de kust met het azuurblauw water. Vanaf de kleine parkeerplaats is het een stukje lopen door een bos, naar de zee. Het pijnboombos ruikt lekker en de baai is sprookjesachtig mooi. Met rechts van ons een hoge heuvel met restanten van een nederzetting waar meer dan tweeduizend jaar geleden honderden mensen woonden. Een Castro.

Een Castro is een versterkt dorp uit de ijzertijd, gelegen op strategische plekken en met spectaculaire uitzichten. Hier zochten de inwoners van Galicië in tijden van oorlog beschutting. Ze zijn hoog gelegen zodat men dicht bij de hemel en dus het hiernamaals was. De vestingwerken zijn overblijfselen van de Keltische cultuur en waren meer dan duizend jaar in gebruik. Ook een indrukwekkende Castro, naast deze waar we nu zijn, is die van Santa Trega, in A Guarda. Dit is een van de best bewaarde en grootste, met een adembenemend uitzicht op de monding van de rivier de Miño, tussen Spanje en Portugal. Daar gaan we morgen heen.

We kuieren op ons gemak langs de lage stenen muurtjes. Het is een enorm complex, over twee heuvels uitgespreid. Het is stil. Magisch. Het enige geluid is het kwetteren van een paar vogels in de rots en de enige beweging die we zien zijn dolfijnen die spelen in de baai. Ademloos volgen we hun bewegingen. Dit is het laatste wat ik verwacht te zien zo helemaal aan de andere kant van Spanje! Wow.

'Parrillada de Mariscos'

Arco en ik lunchen daarna in restaurant Don Bodegón in het prachtige havenstadje Muros met haar adellijke huizen. Hier verwennen we onszelf met 'Parrillada de Mariscos' - een schaal met verrukkelijke zeevruchten, schaal- en schelpdieren. Bijna gênant luxe. Maar watertandend lekker. Daar hoort natuurlijk een goed glas witte wijn bij en deze D.O. Ribeiro 'Cuqueira' met de lokale druiven Treixadura en Torrontés is al net zo fijn. Wat boffen wij.

En deze dag is nog lang niet voorbij! Iets verder naar het noorden ontdekken we een van de langste graanschuren van Galicië: De hórreo van het dorpje Carnota. Een knoepd, gemaakt van graniet uit 1768. Dit dorp strijdt echter met het buurdorp Lira en Araño uit Rianxo om wie de langste heeft. Altijd hetzelfde

liedje. Wel 37 meter is er gemeten en dat is behoorlijk. Wij maken er een selfie.

Nog iets verder naar het noorden bezoeken we de watervallen van Ézaro, een behoorlijk indrukwekkende waterval en uniek, omdat hij aan de monding van de Xallas rivier rechtstreeks in zee stort en vanaf een hoogte van bijna 100 meter over granieten rotsen tuimelt. Je kunt er komen over een houten vlonder langs de elektriciteitscentrale - die ik probeer te negeren. Ze zijn nodig en nuttig, ik weet het. Maar wel lelijk.

Het einde van de wereld

Aan het einde van de dag bereiken we het einde van de wereld. Fisterra, het meest westelijke punt van het Iberisch schiereiland. Naast het spectaculaire kustlandschap is Finisterre ook een spirituele, mythische plek, omdat het ook het einde markeert van de Camiño a Fisterra, de verlenging van de Camino de

Santiago. Volgens de legende stond hier in de Romeinse tijd een altaar voor de zon (Ara Solis), dat Sint Jakobus liet vernietigen omdat het een plek was voor heidense rituelen. Terwijl we de auto parkeren worden we overvallen door een regenbui. We schuilen even terwijl er stoïcijnse, in plastic verpakte pelgrims passeren. Het is er druk, maar ik ben wel heel blij dat ik hier ben, aan het einde van de wereld, magisch.

We overnachten op een bijna net zo'n magische plek, aan de voet van de heilige berg Monte Pindo. Monte Pindo, met een hoogte van 627 meter, wordt ook wel de 'heilige berg' of de 'Keltische Olympus' genoemd. De intrigerende verticale rotsformaties doen je denken aan menselijke gestalten en men zegt dat hier de geesten van de druïden en Keltische helden huizen. Hier ga je heen om raad te vragen of hulp bij moeilijke vraagstukken. Het water wat in de bekkens op de top achterblijft na een storm heeft magische eigenschappen

Een Castro is een versterkte nederzetting uit de ijzertijd, gelegen op een strategische plek

en hier verzamelen de meigas, de heksen, zich in de nacht van San Juan. Dit is ook de plek waar de mannen uit de dorpjes aan zee zich verscholen om niet te worden opgetrommeld voor de oorlog. Door het dragen van een bepaalde kleur seinden de vrouwen of het veilig was om naar beneden te komen.

Met zicht op zee en de heilige berg installeren Arco en ik ons in onze luxe houten eco-cabaña. Er staat een mand met een picknick voor ons klaar en intens

tevreden laten we ons in de jacuzzi zakken. Rondreizen uitstippelen, het zal je vak maar zijn...

Wij vervolgen de dag erop onze ontdekkingsreis door Galicië richting het zuiden. Voorbij Vigo en Baiona slaan we rechtsaf om wederom langs de kust te rijden. Een prachtige, ongerepte kust, waarlangs pelgrims de 'Camino Portugués' wandelen, van Porto naar Santiago. In een van de piepkleine dorpjes komen we aan bij Monasterio de Oia, een indrukwekkend groot, prachtig cisterciënzerklooster uit het jaar 1137. Het enige in Spanje wat zó dicht aan de oceaan is gebouwd.

We krijgen een rondleiding door de kerk en de pastorie van 'Padre' Daniel, die ons vertelt over het leven van de monniken. Dat het klooster de titel 'Koninklijk en Keizerlijk' van Filips IV ontving toen de monniken in 1624 een handje hielpen de Turkse en Berberse piraten voor de kust te verjagen. Hoe ze een muur bouwden in zee, een 'Camboa' waar ze bij eb de vissen zó van de grond konden oprapen. We krijgen ook een idee van de enorme macht en de invloed van dit klooster en werpen een blik in de kloostertuin, maar daar mogen we niet in. Het vervallen klooster is namelijk privé bezit en wordt de komende jaren verbouwd tot een luxe 5-sterrenhotel.

Ardanza in Tui

Vanaf de andere kant van de Miño rivier hadden we hem al zien liggen, hoog boven de stad uit torend, als een trots fort; de imposante Kathedraal van Tui. We rijden deze stad in met die rare naam die nog verrassend groot is, maar misschien lijkt dat zo, na al die kleine vissersdorpjes van de afgelopen dagen.

De kathedraal moet je beslist bezoeken. Deze laat 11^e-eeuwse kerk, het icoon van de stad met een burchtachtige uitstraling, is indrukwekkend met haar romaanse architectuur en de gotische details die later zijn toegevoegd. Tot de juwelen behoren de hoofdgevel, het eerste gotische beeldhouwde ensemble op het schiereiland, en de 13^e-eeuwse gotische kloostergang, die wordt beschouwd als de grootste, en als enige in Galicië met een romaanse kapittelzaal. Het barokke meubilair, zoals het koorgestoelte en het goud- en zilverwerk zijn de mooiste van het land. Neem ruim de tijd want deze kathedraal is enorm.

Er is nog veel meer te ontdekken in deze mooie stad met fraaie middeleeuwse monumenten maar daar vertellen we je alles over in ons draaiboek, wat je bij je reisbescheiden ontvangt.

Slapen in een kasteeltoren

Een half uurtje buiten Tui wacht ons een verrassing in de vorm van een kloek kasteeltje. Nadat we de grote poort zijn doorgereden ligt daar, te midden van een grote tuin, een prachtig kasteel! Torre de Tebra. Niet heel groot, maar heel erg stoer. Met twee vierkante torens en een kleine kapel. Het kasteel is fraai gerestaureerd, met lichte en moderne details. Heel prettig allemaal.

Arco en ik betrekken een van de twee torens, met een megagroot terras vanwaar we over de hele wijde omgeving kunnen kijken. Beneden ons flonkeren de lichtjes van de huizen in het dal en even waan ik mij een heuse jonkvrouw.

Baixa Limia - Serra do Xurés

Onze reis door het zuiden van Galicië sluiten we af in dezelfde omgeving als waar we in het Noorden van Portugal mee geëindigd zijn. De Baixa Limia-Serra do Xurés. Met haar granieten rotsen en beboste hellingen vormt het samen met het naburige Nationale Park Peneda-Gerês de kern van het grensoverschrijdende biosfeerreservaat Gerês-Xurés. Met haar 30.000 hectare is de Baixa Limia-Xurés het grootste van de zes natuurparken in Galicië.

Boswachter Luis neemt ons mee op pad. Dit is zijn wereld. Hij kent elke berg, elk dorpje, elke bocht in de weg, de bossen, de watervallen. Zijn metgezellen zijn koeien, wolven, steenbokken en herten. In dit natuurgebied hebben Luis en zijn collega's de bedreigde steenarend terug gebracht, een van de grootste roofvogels van het noordelijk halfrond met een vleugelspanwijdte tot wel 2,25 meter. Hij vertelt hoe dat ging: Je zet een adelaarskuiken ergens in een nest als ze nog net niet kunnen vliegen, ongeveer met twee maanden. Je zorgt dat er voer is. En dat breng je langzaam terug, zodat ze zelf moeten gaan zoeken in de omgeving.

We bezoeken een bergdorpje, A Cela, met haar reusachtige ronde rotsen. Het is een merkwaardig gezicht, bijna alsof de huizen zichzelf om de ronde keien heen gedrapeerd hebben. Deze typische 'bolos graníticos' of 'pedras cabaleiras' zijn van glaciële oorsprong.

Onderweg naar een ander dorp komen we een kudde 'cachena' koeien tegen. Het traditionele ras van deze bergen, met hun compacte bouw en lange horens. Ze komen van hoog uit de bergen in het dal beschutting

Serra do Xurés is een weergaloos mooi natuurgebied. Met grijze rotsen en uitgestrekte loofbossen

zoeken tegen de regen en worden begeleid door twee enorme honden. Er is geen herder bij, de honden weten precies wat ze moeten doen om de kudde bij elkaar te houden. 'Zij zijn er om ze te beschermen tegen de wolven', legt Luis uit.

Ons volgende dorpje, Olelas, ligt letterlijk aan het einde van de wereld. Hier houdt de weg op. Uit een van de traditionele huizen komt iemand Luis begroeten en we worden uitgenodigd om een glas wijn te drinken. Dat lijkt mij wel lekker, maar het is nog geen eens lunchtijd dus dat doen we maar niet.

Wandelen langs watervallen, molens en mysteries

Serra do Xurés is een weergaloos mooi natuurgebied. Met grijze rotsen en uitgestrekte loofbossen. Met 150 soorten vogels, waaronder de steenarend en de

havikarend. Met reeën, edelherten en berggeiten. En talloze watervallen, 'corgas', zoals ze hier genoemd worden. Corga da Fecha is de hoogste waterval, en vooral in de regentijd spectaculair.

Vanuit het kuuroord Lobios kun je naar de 'Corga da Fecha' waterval lopen. Een gedeelte brengt je over de 'Via Nova', het Romeinse pad dat tweeduizend jaar geleden een belangrijke verbindingsweg was tussen Bracara Augusta (Braga) en Asturica Augusta (Astorga). Opvallend zijn de reusachtige granieten mijlpalen langs het pad, waarvan je er een paar van de totaal 116 stuks tegenkomt. Het eerste gedeelte van het gemarkeerde wandelpad is gemakkelijk en vrij vlak, maar verderop is het een redelijke klim!

Stille getuigen

We rijden langs een stuwmeer waar een verdronken

dorpje ligt. Net als aan de Portugese kant. Al is het verhaal hier iets anders, vertelt Luis.

In de jaren '90 besloot de regering hier een dam te bouwen en bood de bewoners van Aceredo een flinke geldsom wanneer ze zouden vertrekken. 23 Miljoen pesetas (bijna 14.000 euro) de man, en dan nog een hele hoop meer voor de huizen, stallen en beesten. Velen namen het geld aan, ook voor een schuurtje hier en daar die misschien wettelijk niet helemaal van jou was. Ze bouwden er een stukje hogerop de heuvel mooie nieuwe huizen van. Maar er waren ook bewoners die niet wilden vertrekken en geloofden dat het allemaal zo'n vaart niet zou lopen. Tot op een grijze, regenachtige dag opeens het water kwam. En dat ging zo snel dat men amper de tijd had om het vege lijf te redden. En als het water zakt, bij grote droogte, doemt het dorpje op en zie je de ontbijtbordjes en de koffiekopjes nog op tafel staan.

We lunchen in 'La Lusitano' in Lobios, het zit er vol met locals en we krijgen nieuwsgierige blikken toegeworpen. Luis kent iedereen en iedereen kent Luis. In dit restaurant heeft hij namelijk 5 jaar lang elke dag van de week gegeten. Totdat hij zijn vrouw tegenkwam. We eten er uitstekend, de 'arroz con leche', Arco's allerfavorietste toetje, is er verrukkelijk.

Galicië. Een heerlijke en prachtige reisbestemming. Tijdens onze tiptop verzorgde rondreizen brengen we je naar deze en alle andere schatten die we ontdekt hebben.

Met dank aan Ignacio Valle Muñoz, Spaans verkeersbureau, Turismo de Galicia. Luis en Alba in Xurés en Javier, onze steun en toeverlaat

Lezersaanbieding Ardanza brengt je naar Galicië

Ontdek de enorme diversiteit in landschappen en de rijke geschiedenis van de oude grondgebieden in Galicië en het noorden van Portugal. Zij delen een gezamenlijke Keltische erfenis, een pracht aan middeleeuwse steden, rijke volkstradities en een liefde voor verse zeevruchten die worden weggespoeld met witte wijn.

Ardanza
25 jaar!

€ 125
korting

Lezers van dit magazine ontvangen
€ 125 korting op de 15 daagse Fly&Drive
Galicië en Porto en Norte

Vermeld op het aanvraagformulier code
25Galicie021. Deze aanbieding is geldig
voor reizen die plaats vinden in 2025.

Kijk voor meer informatie op
www.ardanza.nl

ardanza

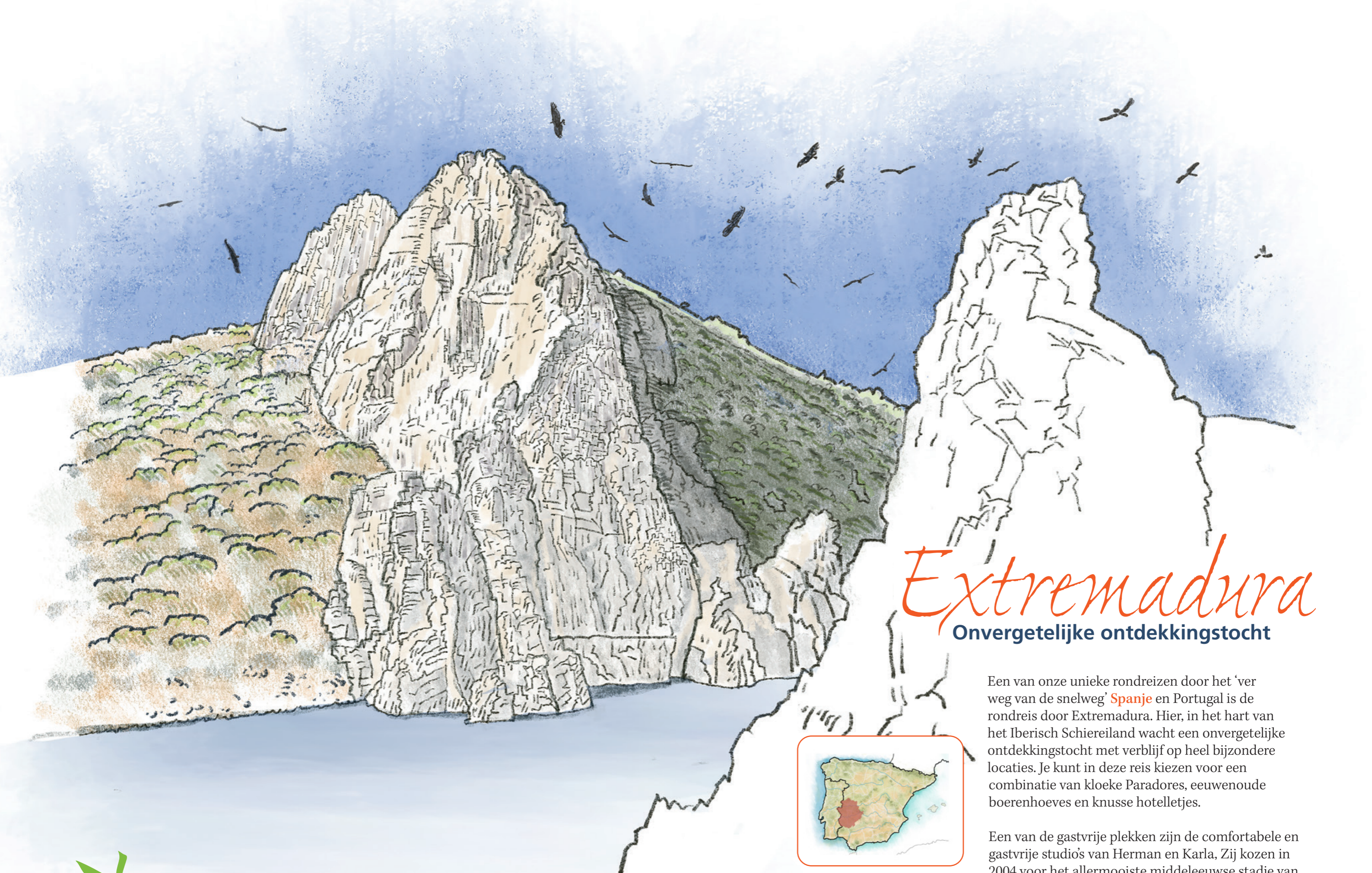

Spanje
Droomplek
Costa de la Luz

De eerste keer dat ik hier was is zeker een jaar of 12 geleden. Toen nog met mijn vrouw, Ami. Sinds haar overlijden reis ik alleen. Ik hou van deze plek. Het doet me terugdenken aan mijn kinderjaren in Scheveningen. Waar niks anders was als duinen, strand en zee. Niets aan de horizon. Stilte, en het strand voor jou alleen. Hier is het zoals het daar 70 jaar geleden was.

*Rob van den Berg
Ardanza reiziger sinds 2008
(en illustrator van dit magazine)*

Extremadura

Onvergetelijke ontdekingstocht

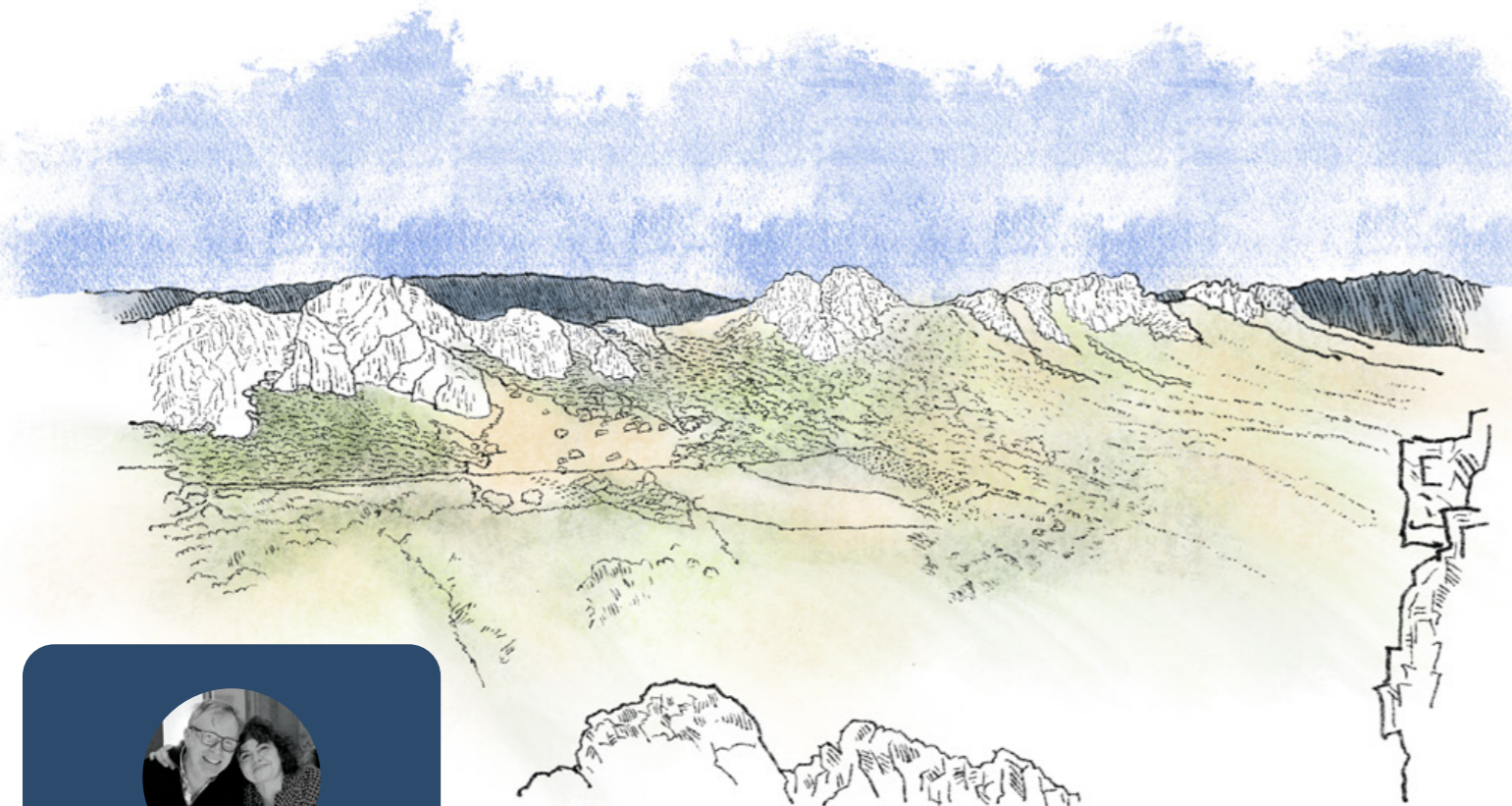
Een van onze unieke rondreizen door het 'ver weg van de snelweg' **Spanje** en Portugal is de rondreis door Extremadura. Hier, in het hart van het Iberisch Schiereiland wacht een onvergetelijke ontdekingstocht met verblijf op heel bijzondere locaties. Je kunt in deze reis kiezen voor een combinatie van kloeke Paradores, eeuwenoude boerenhoeves en knusse hotelletjes.

Een van de gastvrije plekken zijn de comfortabele en gastvrije studio's van Herman en Karla, Zij kozen in 2004 voor het allermooiste middeleeuwse stadje van Extremadura: Trujillo. Herman geeft je zijn tien tips voor een onvergetelijke reis!

10 tips

Ontdek Extremadura

Over Herman en Karla van El Baciylmo

Wij kwamen in 2004 naar Spanje om in de provincie Cádiz een hotel te beginnen. Maar al snel bleek dat we vanwege de prijzen daar een sappige aflevering van 'Ik Vertrek' zouden hebben kunnen opleveren. En dat was nou net niet de bedoeling.

Terug naar Nederland reden we stevast door Extremadura en genoten dan van de uitgestrekte natuur. Omdat we altijd haast hadden stelden we een langer bezoek keer op keer uit. Toen we er toch een keer echt gingen kijken, zijn we nooit meer vertrokken. We kochten een ruïne in Trujillo en vormden die om tot een klein hotel. Met zes comfortabele studio's een heerlijke beschutte en overdadig groene tuin en een - zeker niet Olympisch, maar fijn koel - zwembad. www.baciylmo.com

Weldadige ruimte

Lang was het de vergeten streek van Spanje: leeg land verstopt achter een behoorlijke hindernis, de Miravetapas. Daar ligt nu al decennia lang een tunnel, maar tot een enorme economische bloei heeft het niet geleid, noch tot overbevolking. Het oppervlak van Extremadura is ongeveer dat van Nederland, maar er wonen slechts 1 miljoen mensen. En die ruimte is overal weldadig voelbaar. Lege wegen voeren door lege landschappen naar prachtige slapende stadjes, die 's avonds laat tot leven komen.

Een reis door Extremadura is niet alleen een reis naar rust, ruimte, historie en cultuur, maar ook een reis in de tijd. Het noorden van de deelstaat, de provincie Cáceres, is het meest divers qua landschap en daar liggen ook de meeste hier genoemde bezienswaardigheden. In de zuidelijker gelegen provincie Badajoz is het vlakker en uitgestrekter, met veel extensieve landbouw. Helemaal in het zuiden, vlak tegen de grens met Andalusië, wordt het landschap weer bergachtig en bosrijk. De tips die we geven zijn vooral voor de provincie

Cáceres, omdat we daar wonen en die nu eenmaal het beste kennen.

Romeinse invloed

In Extremadura staat Mérida natuurlijk het meest bekend om haar Romeinse historie, maar 'off the beaten track' zijn er nog wel een paar andere interessante plekken. In Medellín ligt een Romeins theater vlak onder een imposante middeleeuwse burcht en naast een kerk. Lekker multi-culti dus. Daarnaast kun je bij Alcántara nog met de auto over een Romeinse brug rijden. Op onwerkelijke hoogte steek je daar de Taag over, dicht bij de grens met Portugal.

Parels

De steden Cáceres en Mérida behoren beiden tot de Werelderfgoedsteden van de UNESCO, net als Guadalupe. Nu is werelderfgoedstad worden ongeveer net zo ingewikkeld als een bio-keurmerk krijgen, dus er zijn echt nog wel meer parels in Extremadura die het ook verdienen op de lijst te komen, zoals Trujillo (en dat is niet omdat wij daar wonen), Hervás en Granadilla.

1 Mérida

Buiten de Romeinse historie die alom tegenwoordig is, is het geen bijzonder aantrekkelijke stad. Weinig groen en de binnenstad is nogal visieloos gemoderniseerd in de jaren 70, maar het is wat het is (in Spanje zegt men dat graag als je ergens kritiek op hebt: 'Es lo que hay'). De Romeinse historie maakt het bezoek meer dan goed. Zet je maar schrap: een aquaduct, theater, amfitheater, tempels, een 'circo', (een soort stadion), de ellenlange brug en een adembenemend mooi museum met Romeinse oudheden. Koop bij de ingang van de eerste bezienswaardigheid die je wilt bezoeken een combikaart voor alle monumenten en het museum. Dat bespaart een hoop geld (en gedoe).

2 Geoparque Villuercas & Cabañas del Castillo

Het Geoparque Villuercas Ibores La Jara is een prachtig natuurgebied waar je uitstekend kunt wandelen. Indrukwekkende landschappen, steile kliffen, groene valleien en unieke geologische formaties met prachtige uitzichten maken het een lust voor het oog. Met als midden- en hoogtepunt het dorp 'Cabañas del Castillo' en zijn (wel zeer vervallen) kasteel op de top.

3 Cáceres

Het grote plein is niet super aantrekkelijk - ten prooi gevallen aan het vermeende historisch concept van 'in de middeleeuwen hadden de pleinen ook geen bomen' en aan restaurants van bedenkelijke kwaliteit - maar de bovenstad is prachtig, waar je zonder probleem een paar uur kunt rondwalen. De benedenstad heeft een prettige parkachtige avenue, de Paseo de Cánovas, waar het ook op warme dagen goed toeven is. Daartussen bevindt zich een plein met betere restaurants. Verder heeft Cáceres een verrassend mooi en gratis toegankelijk museum met moderne kunst: Museo Helga de Alvear. Mis het niet.

Nu we het toch over kunst hebben, een kwartiertje van Cáceres ligt in 'the middle of nowhere' het Museo Vostell, wat in de jaren 60 begon in een kraakpand rond de kunststroming Fluxus. Deze voormalige wolwasserij ligt in Los Barruecos, een gebied met imposante granieten stenen van tientallen meters hoog aan de rand van een heel oud stuwwaer, waaromheen het fijn wandelen is. De combinatie van de ietwat vervreemdende kunstcollectie, het gebouw en de natuur maken het tot een bijzondere ervaring.

Uit eten in Cáceres

In Cáceres is een restaurant met 3 Michelinsterren: Atrio. Nu loopt dat nogal in de papieren, maar aan de andere kant van de straat zit het zusje: Torre de Sande. Niet per se goedkoop, maar met Nederlandse prijzen in het achterhoofd dan weer wel. Prachtige plek met een fijne ruime mediterrane eetzaal en tuin. Wél goedkoop en lekker eclectisch: Perhaps. Het is raadzaam om bij openingstijd voor de deur te staan. Het is snel vol en reserveren kan niet.

4 Trujillo

Trujillo is echt een juweeltje. Velen vinden de oude binnenstad nog mooier dan die van Cáceres. Het is weliswaar licht toeristisch, maar voornamelijk met Spaanse toeristen. De Plaza Mayor is een van de mooiste van Spanje en geeft door zijn vorm een gevoel van onbegrensdeheid. De citadel (La Villa) moet je eigenlijk 2 keer bezoeken, een keer overdag en een keer 's avonds, wanneer het middeleeuwse gevoel zo mogelijk nog sterker wordt. Bezoek de Plaza Mayor in de warmere maanden vooral rond bedtijd, want dan begint het hier allemaal eigenlijk pas. Als je rond

zonsongang naar het bizar grote fort, het Alcazaba, klimt en de zon ziet zakken, lijkt je wel aan zee te zitten. In het vroege voorjaar kun je je dan normaal gesproken ook vergapen aan de imposante hoeveelheid sneeuw op de Sierra de Gredos, zo'n 80 kilometer weg maar met helder weer zeer goed zichtbaar. In het nabijgelegen **Sierra de Santa Cruz** is een fijne wandeling naar de top van een solitaire berg te maken. In El Baciuelmo vind je nog meer informatie over wandelen en fietsroutes en kunnen we al dan niet elektrische huurfietsen voor je regelen.

Uit eten in Trujillo

Tot 10 jaar geleden kon je eigenlijk geen echt goed restaurant in Trujillo vinden maar de laatste jaren heeft zich een ware revolutie voltrokken. Begonnen met **El Siete de Sillerías**, waar het zowel binnen als buiten goed toeven is. Twee restaurants werden door de zoons overgenomen die een geheel nieuwe draai aan de Spaanse keuken hebben gegeven: **La Alberca**, in de monumentale bovenstad, en **El Corral del Rey** bij de Plaza Mayor. Feeëriek eet je in de tuin van **La Abadía** en zeer goede tapas eet je bij **El Rincón de la Reina**. Kortom: genoeg culinaire redenen om een paar dagen te blijven.

5 Monasterio de Yuste

Hier blies Keizer Karel de Vijfde (Carlos Quinto de Alemaña, Carlos Primero de España) zijn laatste adem uit. In 1556, na een zeereis vanuit Sluis in België, werd hij vanuit San Vicente de la Barquera (Cantabrië) hiernaartoe gebracht in een draagstoel, over de bergen van Picos de Europa. Een reis over land van maar liefst 400 km. Meneer kreeg een aangebouwde slaapkamer met zicht op het altaar, om maar niets te hoeven missen. Door de kastanjabossen kun je afzakken naar Garganta la Olla, een van de vele watervallen in het gebied, met daar vlakbij een tweetal natuurlijke zwembaden ('piscinas naturales').

6 Granadilla

Ten oosten van de Valle de Jerte ligt een verlaten ommuurd dorpje dat door de bouw van een stuwmeer op een schiereiland is komen te liggen. Om die reden werd het dorpje in 1955 door de regering van Franco onteigend. Rondtuit pittoresk, maar niet vrij toegankelijk. Op maandagen en de nog alomtegenwoordige 'tussen-de-middag' is het gesloten. Ten noorden van Granadilla ligt El Meandro del Melero, een indrukwekkende bocht in de Alagón rivier.

7 Valle del Jerte

Uitgestrekte vallei met in het midden een smeltwaterrivier: el Jerte. Wereldberoemd vanwege de kersen. In de zomer natuurlijk vooral heel lekker, maar in het voorjaar adembenemend mooi met kilometerslange bergweggetjes tussen de wit-roze bloesem. Het enige probleem is dat de schoonheid maar kort duurt en dat het lastig te plannen is wanneer het zich voordoet. Afhankelijk van het weer geeft half maart tot half april de meeste kans, maar garanderen kunnen we het niet: bij warm weer is het eerder, bij aanhoudende kou juist later.

8 Guadalupe

Guadalupe wordt in alle opzichten gedomineerd door de kathedraal en het bijbehorende klooster.

Uit eten in Guadalupe

Eet niet op het plein voor de kathedraal. Waar je wel in een bijzondere omgeving aardig kunt eten is in de refter van het 'nieuwe' klooster, in de **Hospedería del Real Monasterio**. Niet briljant, wel bijzonder.

Het stadje druipt van religie. Het klooster is helaas alleen te bezoeken onder leiding van een (Spaanstalige) gids. Als je die niet kunt (of wilt) volgen, kun je, eenmaal binnen, natuurlijk gewoon je eigen plan trekken. Vergeet niet om ook even door de oude

straatjes te dwalen (vanaf het plein naar beneden) en te genieten van de vakwerkhuizen, in schril contrast met de granieten wonderen van het klooster.

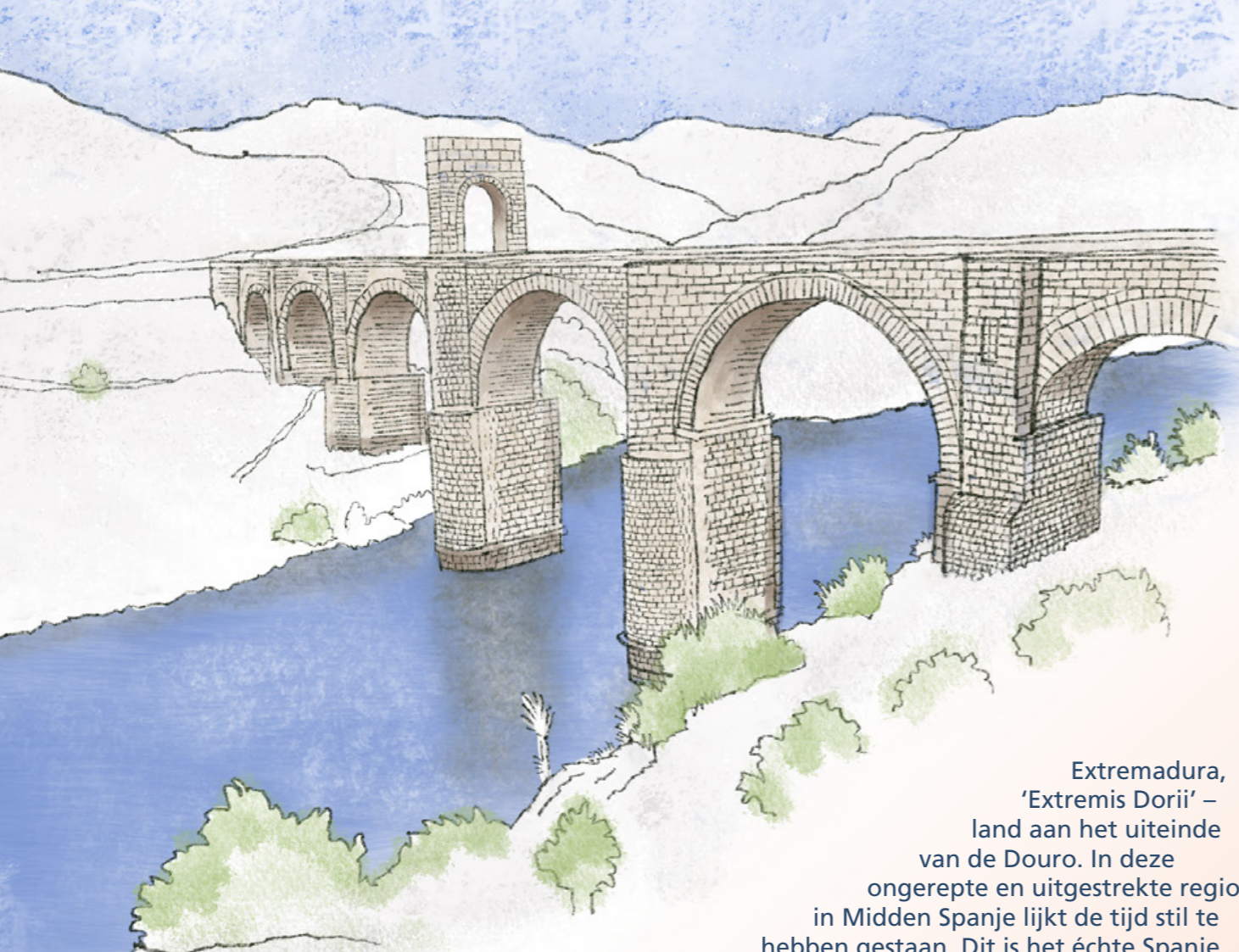
10 Grensstreek

Extremadura heeft een lange grens met Portugal. En daar zijn 2 bijzonder mooie stadjes te vinden. Marvão, gelegen op een klif met een ommuurd fort waarvan je je afvraagt hoe ze het ooit hebben kunnen bouwen, en Castelo de Vide. De laatste net wat minder spectaculair, maar wel authentieker. Marvão is in zijn schoonheid een beetje een openluchtmuseum geworden, terwijl Castelo de Vide vol zit met het Portugese leven. Aan de voet van de weg naar Marvão ligt Portagem, op zich een nietszeggend dorpje maar wel met een 'piscina natural'. Dus zwembroek mee.

9 Een paradijs voor vogelliefhebbers

Het leuke aan Extremadura is dat je eigenlijk geen moeite hoeft te doen om vogels te kijken. Ooievaars zijn 'natuurlijk' werkelijk overal en een ritje Trujillo - Cáceres levert minimaal 10 roofvogels boven je hoofd op. Daarnaast word je op de meeste plaatsen 's morgens wakker met vrolijk gekwetter en 's avonds kun je genieten van de zwermen zwarte spreeuwen die terugkeren naar de stad, oorverdovend hun plekje veroverend in de bomen en op de daken. Voor vogelspotters is Extremadura een Walhalla en ze komen dan ook in grote getale in het voorjaar, het broedseizoen, bewapend met verrekijkers en telescopen. In het najaar en in de winter is het minder druk, hoewel er ook dan op het gebied van trekvogels meer dan genoeg te zien is. Vogelspotters hoeven we niets te vertellen, dat doen we dus ook niet. Zij weten wel waar ze moeten zijn. Het Nationale Park Monfragüe is wel een soort Mekka waar ook minder fanatieke vogelliefhebbers een glimp van de bijzondere soorten kunnen opvangen, want de opgestelde kijkers worden graag gedeeld met wie dat maar wil. Zo kun je de zwarte ooievaar en een keizersarend met een beetje geluk tóch bewonderen. In Monfragüe springen in ieder geval de gieren in het oog, niet te vermijden, ook zonder verrekijker. De bekendste spot om ze te zien is de 'Salto del Gitano'.

Extremadura, 'Extremis Dorii' – land aan het uiteinde van de Douro. In deze ongerepte en uitgestrekte regio in Midden Spanje lijkt de tijd stil te hebben gestaan. Dit is het échte Spanje, het 'Oude' Spanje. Een regio met grote cultuurschatten, prachtige natuurparken, enorme vogelrijkdom en slechts een handjevol buitenlandse bezoekers. Onze rondreis brengt je in 12 tot 18 dagen naar haar belangrijkste bezienswaardigheden. Unesco Werelderfgoed Mérida, Cáceres en Guadalupe, Monfragüe natuurpark, middeleeuwse dorpjes en de uitgestrekte dehesa.

Lezersaanbieding Ardanza Extremadura!

Ardanza
25 jaar!

€ 125
korting

Lezers van dit magazine ontvangen € 125 korting op de 12 tot 18 daagse Fly&Drive Extremadura

Vermeld op het aanvraagformulier code 25Extre027. Deze aanbieding is geldig voor reizen die plaats vinden in 2025.

Kijk voor meer informatie op
www.ardanza.nl

ardanza

Spanje Droomplek Segura de la Sierra Andalusie

Een mengeling van culturele bezienswaardigheden met de pracht en praal van een indrukwekkend verleden, van wat zich daar heeft afgespeeld, omlijst door spectaculaire landschappen. Op mijn fascinerende rondreis door het oosten van Andalusie vond ik mijn droomplek in het karakteristieke Segura de la Sierra, met de uitdagende rit naar de berg El Yelmo waarvandaan een prachtig uitzicht over de omgeving. De charmante stadjes in renaissancestijl Baeza en Úbeda zijn een perfecte aanvulling op deze droomplek.

*Leni van Doorn
Ardanza reizigster
sinds 2005*

Megusta

Een kleine greep uit dingen
waar ik van hou!
Mooie plekjes om te logeren,
tips en leuke souvenirs.

Pittig Spaans tintje!

Deze kleurrijke blikjes zijn het perfecte souvenir om in je koffer te stoppen en je gerechten een Spaanse tintje te geven! Het beroemde paprikapoeder uit de Vera-vallei in de Extremadura is er in drie smaken: Zoet (dulce), pittig (picante) en bitterzoet (agridulce). Ook in Nederland te koop www.spaansewinkel.nl

Rust en ruimte op een Masia

De droom was om ooit in Frankrijk een camping te beginnen. Maar gelukkig kwamen Alex en Margriet in Spanje terecht! In Catalonië kochten ze een vervallen 18^e eeuwse Catalaanse Masia op een kwartiertje rijden van de kust. Hier bieden ze nu drie ruime en sfeervolle appartementen aan. Girona en Barcelona zijn vlakbij en de omgeving is een paradijs voor fietsers en wandelaars. www.canmassanet.com

What's in a name?

Ruim 25 jaar geleden moesten we een naam verzinnen voor onze reisorganisatie. We bedachten 'Tramontana' – 'over de bergen'. Maar men vertelde ons dat dit een nare, koude valwind was. Hmm, nee. Dat was niet het imago wat wij wilden uitstralen. Het werd Ardanza. Laat dat nou ook de naam zijn van een voortreffelijke wijn uit La Rioja: Viña Ardanza. Aanrader!

www.spanjewijn.nl

Aanstekelijke jazz

Het is alweer heel wat jaren geleden dat ik voor het eerst van Andrea Motis hoorde, een van de sterren van de 'Escola Municipal de Música de Sant Andreu' uit Barcelona, waar zij vanaf haar zevende les kreeg. Inmiddels heeft ze al meerdere albums uitgebracht. Wat vind ik dit prachtig. Ik ga naar haar concerten zo vaak ik kan. www.andreamotis.com

www.andreamotis.com

Heerlijke Fado uit Portugal

Wanneer ik de eerste noten hoor van dit album van Ana Moura ben ik helemaal terug in Portugal. Dit is vakantie! Zon, zee, zwoele lucht en vrolijkheid. De Fado is prachtig maar ook de covers van beroemde nummers vind ik heel erg fijn. Dit is muziek voor je roadtrip en om een grijze Hollandse middag mee te kleuren en te verwarmen. www.anamoura.pt

www.anamoura.pt

Verrukkelijke oase

Niël en Sylvia werden een aantal jaren geleden verliefd op 'ons' witte bergdorpje Vejer de la Frontera en kochten er een patio met een paar oude bouwvallige pandjes. Met veel geduld, passie en creativiteit hebben ze deze patio omgetoverd tot een stijlvolle oase. Elk van de 6 kamers is verschillend ingericht met prachtige details. Een verrukkelijk geheel. www.patiodelaluz.com

Een verrukkelijk geheel.

www.patiodelaluz.com

Wandelen in Zuid Spanje

Ik hou heel erg van wandelen, het liefst met onze twee honden. Vooral hier in Spanje want hier is zoveel ruimte, zoveel natuur. Hier is nog wildernis en stilte. Maar ik kan de loofbossen en de hei van Nederland ook best missen! Mijn favoriete wandelingen in Cádiz heb ik uitgeschreven en er een ebook van gemaakt! Bestel 'm hier! www.walkingcadiz.com

ZORGELOZE UITSTAPJES BEGINNEN MET ZORGELOOS INSTAPPEN.

Autohuur zonder zorgen.

Wil jij afreizen naar de mooiste plekjes van jouw vakantiebestemming? Ontdek de vrijheid van een all-in huurauto. Altijd volledig verzekerd, nooit onverwachte kosten en geen gedoe bij het ophalen en terugbrengen van je huurauto. En mocht je onderweg ergens hulp bij nodig hebben? Dan staat onze Nederlandse klantenservice 24/7 voor je klaar. Zo ga je zorgeloos de weg op.

Jouw huurauto boek je bij een van de specialisten van Ardanza Reizen.

RENT A SMILE

Spanje *Droomplek* Navarra

Elke reis met Ardanza levert ons een rugzak vol herinneringen, waardoor we ons steeds meer realiseren dat Spanje en Portugal twee van onze meest favoriete landen zijn. Navarra hebben wij in ons hart gesloten. Een niet zo bekende, en daardoor minder toeristische, provincie. Ook deze keer gingen wij op zoek naar natuur en cultuur, en zijn wij weer verrast. Prachtige bergdorpjes, fantastische (roof)vogels, mooie historische gebouwen en lange wandelingen door een adembenemende natuur. Dat we bij een van die wandelingen (15 km!) overvallen werden door een stortbui, mocht de pret zeker niet drukken.

Ben en Nelleke, Ardanza reizigers sinds 2007

25 jaar

ARDANZO

Reizen Spanje & Portugal

Win een
reis t.w.v.
€ 2500!

Ga naar ardanza.nl voor al onze unieke kleinschalige rondreizen in Spanje en Portugal.

In onze **nieuwsbrief** delen we maandelijks leuke acties, reistips en onbekende parels.

Meld je aan en maak kans op een reis ter waarde van € 2.500!

